Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond: Euroopa investeeringud maapiirkondadesse

„Eesti maaelu arengukava 2014–2020“ meetmete ülevaated

2020. aasta seirearuanne

Maaeluministeerium

Tallinn 2021

Sisukord

1. Meetme 1 „Teadmussiire ja teavitus“ ülevaade 2

2. Meetme 2 „Nõustamisteenused, põllumajandusettevõtte juhtimis- ja asendusteenused“ ülevaade 7

3. Meetme 3 „Põllumajandustoodete ja toiduainete kvaliteedikavad“ ülevaade 10

4. Meetme 4 „Investeeringud materiaalsesse varasse“ ülevaade 12

5. Meetme 5 „Loodusõnnetustes ja katastroofides kahjustatud põllumajandusliku tootmise potentsiaali taastamine ning asjakohaste ennetusmeetmete kasutuselevõtmine“ ülevaade 24

6. Meetme 6 „Põllumajandusettevõtete ja ettevõtluse areng“ ülevaade 25

7. Meetme 8 „Investeeringud metsaala arengusse ja metsade elujõulisuse parandamisse“ ülevaade 32

8. Meetme 9 „Tootjarühmade ja –organisatsioonide loomine“ ülevaade 36

9. Meetme 10 „Põllumajanduse keskkonna- ja kliimameede“ ülevaade 38

10. Meetme 11 „Mahepõllumajandus“ ülevaade 47

11. Meetme 12 „Natura 2000 ja veepoliitika raamdirektiivi kohased toetused“ ülevaade . 49

12. Meetme 14 „Loomade heaolu“ ülevaade 52

13. Meetme 16 „Koostöö“ ülevaade 54

14. Meetme 17 „Riskijuhtimine“ ülevaade 58

15. Meetme 19 „Toetus LEADERi kohalikule arengule (CLLD – kogukonna juhitud kohalik areng)“ ülevaade 60

16. Meetme 20 „Liikmesriikide algatusel antav tehniline abi“ ülevaade 65

17. Meetme 21 „Erakorraline ajutine toetus põllumajandustootjatele ja VKEdele, keda COVID-19 kriis on eriti mõjutanud“ ülevaade 69

1. Meetme 1 „Teadmussiire ja teavitus“ ülevaade

Meetme üldeesmärk on arendada põllumajandus-, toidu- ja metsandussektori ettevõtjaid ning nende töötajaid ja uute teadmiste leviku soodustamisega aidata kaasa biomajanduse arengule ja kohanemisele uute väljakutsetega ressursside säästlikuks kasutamiseks. Meede jaguneb kolmeks tegevuse liigiks.

Meede 1 jaguneb kolmeks tegevuse liigiks:

1) tegevuse liik 1.1 „Koolitustegevuste korraldamine“;
2) tegevuse liik 1.2 „Esitlus- ja teavitustegevuste korraldamine“;
3) tegevuse liik 1.3 „Ettevõtete külastuste ja õpiringide korraldamine“

Toetust on võimalik taotleda üleriigiliste ja maakondlike tegevuste korraldamiseks („Teadmussiirde ja teavituse toetus“) või pikaajaliste programmide („Teadmussiirde pikaajaliste programmide rakendamise toetus“) rakendamiseks. 2020. aastal jõustus MAK 5. muudatuste pakett, millega lisandus meetmesse veel üks allmeede „Toetus nõustajate järelkasvu arendamiseks“, kuid selle rakendamiseni siiski ei jõutud. Meetme 1 taotlused panustavad eri sihtvaldkondadesse.

1.1. Ülevaade finantsnäitajatest

Seisuga 31.12.2020 oli perioodil 2014–2020 MAK meetme 1 eelarveks planeeritud avaliku sektori kogukulusid kokku 15 100 000 eurot. Kogueelarvest 4 000 000 eurot on ette nähtud teadmussiirde ja teavituse toetuse rakendamiseks, 10 500 000 eurot pikaajaliste programmide rakendamiseks ning 600 000 eurot nõustajate järelkasvu arendamiseks. Teadmussiirde ja teavituse toetuse määramiseks toimuvad avatud taotlusvoorud. Pikaajaliste programmide rakendamisel korraldatakse iga programmi kohta eraldi riigihange. Samuti on plaanis nõustajate järelkasvu programmi rakendamiseks korraldada riigihange.

Maakondliku ja üleriigilise ulatusega tegevused

2020. a toimus maakondlike ja üleriigiliste tegevuste elluviimiseks mõeldud toetuse taotlemine samaaegselt ajavahemikus 06.04–13.04. See oli maakondlike tegevuste puhul järjekorras V taotlusvoor ning üleriigiliste tegevuste puhul VI taotlusvoor.

Maakondlikuks tegevuseks loetakse ühe maakonna lõppkasusaajatele suunatud tegevust. 2020. a maakondlike tegevuste taotlusvooru eelarve oli 125 000 eurot. Kokku esitati 158 taotlust kogusummas 289 217 eurot, millest rahuldati 63 taotlust kogusummas 124 856 eurot.

Üleriigiliseks tegevuseks loetakse vähemalt kahe maakonna lõppkasusaajatele suunatud või kogu Eesti maaelu edendamiseks suunatud tegevust. 2020. a üleriigiliste tegevuste taotlusvooru eelarve oli 375 000 eurot. Taotlusvoorus esitati kokku 111 taotlust kogusummas 643 643 eurot, millest rahuldati kokku 69 taotlust kogusummas 375 000 eurot.

2020. a jooksul tehti maakondlikele tegevustele väljamakseid kogusummas 63 693 eurot, millest 29 344 eurot läks III taotlusvooru tegevustele ja 34 349 eurot IV taotlusvooru

tegevustele. V taotlusvoorus veel väljamakseid ei tehtud ning I ja II taotlusvooru abikõlblikkuse periood on lõppenud.

Üleriigiliste tegevuste osas maksti 2020. aastal toetust välja kogusummas 288 703 eurot, mis jagunes III, IV, V ja VI taotlusvooru lõikes vastavalt 13 449 eurot, 105 460 eurot, 136 722 eurot ning 33 071 eurot. I ja II taotlusvooru taotlustele enam väljamakseid ei tehtud.

Seisuga 31.12.2020 oli tegevuse liikide 1.1, 1.2 ja 1.3 raames (maakondlikud ja üleriigilised tegevused) kumulatiivselt toetust määratud 2 948 502 eurot ning sellest on välja makstud 1 577 383 eurot, seega väljamakstud toetuse summa osakaal on 53,5%.

Pikaajalised programmid

Pikaajaliste programmide üheks oluliseks eesmärgiks on koondada valdkonna põhiselt teadmussiirde tegevused parema planeerimise huvides. Programmide rakendamisel korraldatakse riigihange iga programmi kohta eraldi. 2020. a avaldati kaks hanketeadet (19.02.20 teadmussiirde pikaajaline programm suurandmete kasutamise tegevusvaldkonnas, II etapp ja 15.04.20 teadmussiirde pikaajaline programm põllumajanduse, toidu ja maamajanduse tegevusvaldkonnas), kuid raamlepinguni nendes hangetes veel ei jõutud. Kahjuks ei jõutud raamlepinguni sõlmimiseni ka 2019. aastal väljakuulutatud hankega toidusektori müügivõime edendamise valdkonnas. Oma osa oli hankeprotsesside venimisel ka COVID-19 laialdasel levikul.

Aastatel 2014–2020 on hangete tulemusena kokku sõlmitud kaheksa raamlepingut kogusummas 8 219 987 eurot. Raamlepingute summad on aastate jooksul jaotunud järgmiselt: 2018. a üks leping summas 999 984 eurot, 2017. a üks leping summas 1 000 003 eurot, 2016. a viis lepingut summas 5 320 000 eurot ja 2015. a üks leping summas 900 000 eurot.

2020. a mõjutas pikaajaliste programmide elluviimist oluliselt COVID-19 levik ning riigis väljakuulutatud eriolukord, mis läks lepingutes sätestatud vääramatu jõu klausli alla. Viimaseid tegevusi tehti põllumajanduspoliitika abinõude rakendamise pikaajalise programmi, mahepõllumajanduse ning aiandusvaldkonna pikaajaliste programmide raames. Toiduohutuse, taimekasvatuse ja ühistegevuse valdkonna pikaajaliste programmide puhul kehtivad raamlepingu alusel sõlmitud viimased hankelepingud veel ka 2021. aastal. Tavapäraselt jätkas loomakasvatuse valdkonna pikaajaline programm.

2020. a teostati kõikide pikaajaliste programmide kohta väljamakseid kogusummas 1 058 903 eurot, kuid meetme eripärast tulenevalt saab parema ülevaate, kui vaadelda neid rakendamise hetkest alates. Kõikide programmide kestuseks on 48 kuud, v.a. suurandmete programmi I etapp, mille kestuseks oli 12 kuud. Ülevaate perioodi 2014–2020 väljamaksetest sõlmitud raamlepingute lõikes annab tabel 1.

Tabel 1. Pikaajaliste programmide raames sõlmitud lepingud seisuga 31.12.2020

Raamlepingud programmide lõikes	Lepingu allkirjastamise kuupäev	Raamlepingu summa	Väljamaksed aastal 2020	Väljamakstud summa aastatel 2014-2020
Põllumajanduspoliitika	03.11.2015	900 000	78 208	534 889

Mahepõllumajandus	11.02.2016	720 000	108 887	709 757
Taimekasvatus	05.08.2016	2 000 000	257 095	1 357 393
Aiandus	04.10.2016	800 000	145 456	517 596
Ühistegevus	23.11.2016	600 000	106 780	378 595
Toiduohutus	22.12.2016	1 200 000	131 907	509 865
Loomakasvatus	08.05.2017	1 000 003	230 570	669 530
Suurandmed	10.09.2018	999 984	0	999 984
Kokku:		**8 219 987**	**1 058 903**	**5 677 609**

Perioodil 2014–2020 on pikaajalistele programmidele väljamakseid tehtud kogusummas 5 677 609 eurot. Iga pikaajalise programmi raamlepingu alusel sõlmitakse hankelepingud, mis määravad ära täpsema rahaliste vahendite kasutuse sihtvaldkonniti. Hankelepingute kogumaksumusest on 31.12.2020 seisuga väljamakseid tehtud 96%. Ülevaate väljamaksetest sihtvaldkondade lõikes hankelepingute järgi annab alljärgnev tabel 2.

Tabel 2. Pikaajaliste programmide raames rahuldatud hankelepingute summad ja makstud summad sihtvaldkondade lõikes seisuga 31.12.2020

Sihtvaldkond	Hankelepingute summad	Väljamaksed aastatel 2014-2020	Makse osakaal hankelepingute summast
2A	990 252	934 195	94%
2B	8 005	8 005	100%
3A	1 148 440	1 039 430	91%
3B	532 308	515 478	97%
4A	138 851	136 870	99%
4B	864 010	864 010	100%
5A	12 320	12 320	100%
5B	2 800	2 800	100%
5D	1 607	1 607	100%
5E	14 432	14 432	100%
6A	50 050	50 050	100%
P4	2 128 266	2 098 413	99%
Kokku:	**5 891 339**	**5 677 609**	**96%**

1.2. Ülevaade realiseeritud väljundnäitajatest

Meetme 1 väljundindikaatorid:

- O.1 Avaliku sektori kogukulud;
- O.3 Toetatud tegevuste arv;
- O.11 Korraldatud koolituspäevade arv – ainult 1.1 koolitustegevuse ehk täienduskoolituse korraldamine;
- O.12 Koolituses osalejate arv – ainult 1.1 koolitustegevuse (täiendkoolituse) korraldamise kohta ning üks osaleja võib olla arvestatud mitu korda.

O.1 Avaliku sektori kogukulud: meetme 1 kohta perioodiks 2014–2020 planeeritud avaliku sektori kogukulu on 15 100 000 eurot. 31.12.2020 seisuga (kumulatiivselt) on toetust määratud summas 11 169 686 eurot, välja on makstud toetust summas 7 254 993 eurot (vt tabel 3).

Tabel 3. Meetme 1 avaliku sektori kogukulud eurodes

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.1 Avaliku sektori kogukulud eurodes (makstud)	7 254 993	15 100 000	48%
Sh tegevuse liik 1.1 (välja makstud koolitustegevused)	1 125 764		7,5%
Määratud toetuse summa	11 169 686		74%
sh teadmussiirde programmid	8 219 987	10 500 000	78%
sh üleriigilised tegevused	2 197 782	4 000 000	55%
sh maakondlikud tegevused	751 917		19%

O.3 Toetatud tegevuste arv: elluviidud tegevusi loetlevat indikaatorit vaadeldakse kõigis tegevuse liikides. Seisuga 31.12.2020 oli elluviidud ja toetust välja makstud 194 koolitustegevusele (tegevuse liik 1.1), 768 esitlus- ja teavitustegevusele (tegevuse liik 1.2) ning 72 põllumajandusettevõtete külastusele või õpiringile (tegevuse liik 1.3).

Tabel 4. Meetme 1 toetatud tegevuste arv (O.3) seisuga 31.12.2020

Tegevuse liik	2A	2B	3A	3B	P4	5A	5B	5D	5E	6A
1.1 Koolitustegevused	26	3	106	19	32	1	1	0	1	5
1.2 Esitlus- ja teavitustegevused	173	20	208	89	253	3	5	5	4	8
1.3 Ettevõtete külastused ja õpiringid	20	10	18	0	22	0	0	0	0	2
Meede 1 kokku	**219**	**33**	**332**	**108**	**307**	**4**	**6**	**5**	**5**	**15**

Tegevuse liik 1.1

O.1 Avaliku sektori kogukulud: perioodiks 2014–2020 on avaliku sektori kogukuludest planeeritud 3 000 000 eurot koolituste ja oskuste omandamise jaoks. Seisuga 31.12.2020 on sellest ellu viidud tegevustele tehtud väljamakseid summas 1 125 764 eurot ehk 38% planeeritust. Kõige rohkem on tehtud väljamakseid koolitustegevustele sihtvaldkonnas 3A (42% koolitustegevuste väljamaksetest). Kogu meetme eelarvest on tehtud enim väljamakseid prioriteet 4 osas (47% kõigist väljamaksetest), keskkonnateemadel ehk prioriteetide 4 ja 5 raames kokku on tehtud väljamakseid 48% ulatuses. Vt tabel 5.

Tabel 5. Tegevuse liigi 1.1 avaliku sektori kulud eurodes (O.1) seisuga 31.12.2020

O.1	2A	2B	3A	3B	P4	5A	5B	5C	5D	5E	6A
1.1 planeeritud	400 000	275 000	1 150 000	400 000	950 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	75 000
1.1 realiseeritud	90 370	28 476	475 955	164 877	314 561	5 760	1 820	0	0	2 145	41 800
M1 planeeritud	2 550 000	300 000	4 400 000	900 000	6 500 000	50 000	50 000	25 000	75 000	75 000	175 000
M1 realiseeritud	1 177 298	95 359	1 852 309	572 493	3 423 432	12 320	9 414	0	18 715	16 577	77 078

Perioodiks 2014–2020 on kehtestatud enamik indikaatoreid tegevuse liigi „koolitustegevused“ kohta (vt tabel 6). Ellu viidud tegevuste järgi oli 31.12.2020 seisuga toetatud 194 koolitustegevust (O.3), mille raames toimus 419,77 arvestuslikku koolituspäeva (O.11, iga

arvestuslik koolituspäev kestab 8 tundi) ja anti välja käsiraamatuid. Toetatud ja lõpetatud koolitustegevustes osales 6814 inimest (O.12).

Tabel 6. Tegevuse liigi 1.1 indikaatorite saavutamine seisuga 31.12.2020

Indikaator	2A	2B	3A	3B	P4	5A	5B	5C	5D	5E	6A	Kokku
Täidetud O.3, koolitustegevuste arv	26	3	106	19	32	1	1	0	0	1	5	**194**
Täidetud O.11, koolituspäevade arv	42	23	175	30	217	1	1,5	0	0	5	5	**501**
Planeeritud O.12, koolitatute arv	515	275	1100	500	1250	125	50	50	50	100	300	**4315**
Täidetud O.12, koolitatute arv	422	81	3250	610	2205	48	14	0	0	11	173	**6814**

2. Meetme 2 „Nõustamisteenused, põllumajandusettevõtte juhtimis- ja asendusteenused“ ülevaade

Meetme 2 „Nõustamisteenused, põllumajandusettevõtte juhtimis- ja asendusteenused“ eesmärgiks on aidata põllumajandusega tegelevatele isikutele kvaliteetse nõustamisteenuse pakkumisega kaasa nende majapidamiste või ettevõtete jätkusuutlikule majandamisele või tulemuslikkuse tõhustamisele ning konsulentide koolitamine, et tagada nende asja- ja ajakohased teadmised ning parandada nõustamisteenuste kvaliteeti. Meetme 2 tegevused panustavad sihtvaldkondadesse 1A–6A.

Meede 2 jaguneb kaheks tegevuse liigiks:

1) tegevuse liik 2.1 „Individuaalse nõustamisteenuse toetamine“;
2) tegevuse liik 2.3 „Toetus nõustajate koolituseks“.

2.1 Ülevaade finantsnäitajatest

Seisuga 31.12.2020 oli MAK 2014–2020 meetme 2 kavandatud eelarve kokku 7 995 294 eurot. Meetme 2 kogueelarvest moodustab EAFRD osa 6 796 000 eurot ja Eesti riigi eelarve 1 199 294 eurot. Tegevuse liigi 2.1 „Individuaalse nõustamisteenuse toetamine“ rakendamiseks on ette nähtud 7 595 294 eurot ja tegevuse liigi 2.3 „Toetus nõustajate koolituseks“ rakendamiseks 400 000 eurot.

Tegevuse liik 2.1 „Individuaalse nõustamisteenuse toetamine“

Tegevuse liigi 2.1 raames iga aastaseid taotlusvoore ei toimu. Individuaalse nõustamisteenuse toetamise rakendamiseks on Maaelu Edendamise Sihtasutusega sõlmitud 1. juulil 2015. a käsundusleping nr 180.

2020. aastal tehti tegevuse liigi 2.1 raames väljamakseid kokku 981 732 eurot, millest EFARDi osa oli 880 035 eurot ja Eesti riigi osa 155 328 eurot. Kumulatiivselt on seisuga 31.12.2020 tegevuse liigi 2.1 raames toetust makstud kokku 4 456 061 eurot, mis moodustab tegevuse liigi kogueelarvest (7 595 294 eurot) 59%.

Tegevuse liik 2.3 „Toetus nõustajate koolituseks“

Tegevuse liigi 2.3 nõustajate koolituse rakendamiseks korraldatakse riigihange iga täiendkoolituse kohta eraldi.

2020. aasta hanke „Riskijuhtimine konsulendile“ pakkumuste esitamise aeg oli 23.03.2020. Hanke tulemusena tunnistati edukaks ja allkirjastati hankeleping koolituse läbi viimiseks Eesti Maaülikooliga summas 29 800 eurot. Allmeetme kogu programmperioodi eelarve on 400 000 eurot. Kumulatiivselt on seisuga 31.12.2020 tegevuse liigi 2.3 raames toetust makstud kokku 307 299,90 eurot (vt tabel 7), mis moodustab tegevuse liigi kogueelarvest 76,82%.

Tabel 7. Tegevusliigi 2.3 raames väljamakstud toetuse summa hangete lõikes seisuga 31.12.2020

Hanke teema	Hankelepingu sõlmimise kuupäev	Hankelepingu summa	Makstud toetuse summa	Hankelepingutest makstud summa
Aiandus mitteaianduskonsulentidele	03.10.2016	60 000	60 000	100%
Keskkonnakaitse ja loodushoiu täienduskoolitus	23.08.2016	26 420	16 240	61,5%
Loomakasvatus konsulentidele	16.12.2016	73 080	0	0%
Mahetootmise täienduskoolitus konsulendile	20.12.2017	41 020	41 020	100%
Mentorluse baaskursus	16.12.2016	7 360	7 360	100%
Nõuetele vastavus konsulendile	20.04.2018	8 802	8 802	100%
Nõustamismetoodika	03.10.2016	12 000	9 000	75%
Nõustamismetoodika	20.12.2017	13 600	13 600	100%
Nõustamismetoodika	07.10.2019	16 988	16 988	100%
Põllumajandusettevõtte juhtimine konsulendile	14.03.2017	57 755	57 755	100%
Põllumajandussaaduste töötlemine konsulendile	24.01.2018	23 400	23 400	100%
Riskijuhtimine konsulendile	10.08.2020	29 800	0	0%
Taimekaitse aluskoolitus konsulendile	06.07.2016	5 800	5 800	100%
Taimekasvatus konsulendile	16.12.2016	28 000	3 500	12,5%
Taimekasvatus konsulendile	21.05.2018	54 850	43 835	80%
Allmeede kokku:		**458 875**	**307 300**	**67%**

2.2 Ülevaade realiseeritud väljundnäitajatest

Meetmel 2 on neli kohustuslikult kogutavat väljundindikaatorit.

Meetme 2 väljundindikaatorid:

- O.1 Avaliku sektori kogukulud;
- O.3 Toetatud tegevuste arv;
- O.13 Nõustamist saanud toetuse saajate arv;
- O.14 Koolitatud nõustajate arv

O.1 Avaliku sektori kogukulud: seisuga 31.12.2020 oli meetme 2 kohta planeeritud eelarve 7 995 294 eurot. 31.12.2020 seisuga on välja on makstud toetust summas 4 763 361 eurot (vt tabel 8).

Tabel 8. Meetme 2 avaliku sektori kogukulud eurodes

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.1 Avaliku sektori kogukulud	4 763 361	7 995 294	59%

Tegevuse liik 2.1

O.3 Toetatud tegevuste arv: tegevuse liigist 2.1 toetatud tegevuste jagunemist sihtvaldkondade lõikes kajastab tabel 9. Toetatud nõustamisteenuste arv perioodil 2014-2020 oli 11 451 nõustamislepingut.

Tabel 9. Tegevuse liigi 2.1 toetatud tegevuste arv

O.3	Kokku	2A	2B	3A	3B	P4	5A	5B	5C	5D	5E	6A
2014–2020 Realiseeritud	11 451	10 400	30	2	100	625	157	26	0	2	0	109

O.13 Nõustamist saanud toetuse saajate arv: MAK eesmärk nõustamist saanud toetuse saajate arvu kohta on seatud 7 000. 31.12.2020 seisuga on nõustamist saanud toetuse saajate arv on 5106, ehk 73 % planeeritust (vt tabel 10).

Tabel 10. Tegevuse liigi 2.1 nõustamist saanud toetuse saajate arv

O.13	Kokku	2A	2B	3A	3B	P4	5A	5B	5C	5D	5E	6A
Sihtväärtus 31.12.2023	7000	4 260	300	40	240	1 000	500	80	10	20	10	540
2014–2020 realiseeritud	5865	4 918	30	2	86	554	143	26	0	2	0	103

Tegevuse liik 2.3

O.3 Toetust saanud tegevuste arv: tegevuse liigi 2.3 eesmärk on koolitada nõustajaid. Nõustajate koolitamiseks on seisuga 31.12.2020 toetatud erinevate sihtvaldkondade peale kokku 19 tegevust (vt tabel 11).

Tabel 11. Tegevuse liigi 2.3 toetatud tegevuste arv

O.3	Kokku	2A	2B	3A	3B	P4	5A	5B	5C	5D	5E	6A
2014-2020 realiseeritud	19	8	1	1	1	5	1	0	1	1	0	0

O.14 Koolitatud nõustajate arv: seisuga 31.12.2020 on koolitatud 580 nõustajat ja nende sihtvaldkondade vahel jagunemist kajastab tabel 12.

Tabel 12. Tegevuse liigi 2.3 koolitatud nõustajate arv

O.14	Kokku	2A	2B	3A	3B	P4	5A	5B	5C	5D	5E	6A
2014-2020 reliseeritud	580	293	25	24	103	85	18	0	17	15	0	0

3. Meetme 3 „Põllumajandustoodete ja toiduainete kvaliteedikavad“ ülevaade

Meetme 3 üldeesmärgiks on põllumajandustootjate jätkusuutlikkuse ja konkurentsivõime suurendamine. Spetsiifilisteks eesmärkideks on toidu tarneahela toimimise parandamine, põllumajandustoodetele lisandväärtuse andmine ning kvaliteedikavade raames toodetud toodete osas tarbijate teadlikkuse suurendamine. Meetme 3 kõik projektid panustavad sihtvaldkonda 3A.

Meede 3 jaguneb kaheks tegevuse liigiks:

1) Tegevuse liik 3.1 „Liidu kvaliteedikavades ja siseriiklikult tunnustatud kvaliteedikavades osalemine“
2) Tegevuse liik 3.2 „Liidu ning siseriiklikult tunnustatud kvaliteedikavade raames toodetud toodete teavitamis- ja müügiedendustegevused“

3.1 Ülevaade finantsnäitajatest

Meetme 3 kogueelarve programmiperioodiks 2014-2020 on 1 000 000 eurot.

Tegevuse liik 3.1 „Liidu kvaliteedikavades ja siseriiklikult tunnustatud kvaliteedikavades osalemine“

Toetust antakse antud allmeetme raames tunnustatud toidukvaliteedikavas osalemisega seotud püsikulude hüvitamiseks ühes tunnustatud toidukvaliteedikavas osalemise kohta kuni viiel aastal arvates esmakordsest kavaga liitumisest

2020. aastal sai esitada taotluseid 09-16.09 ning taotlusvooruks kavandati eelarvet 150 000 eurot. Taotlusvoorus esitati 23 taotlust, millest 6 kiideti heaks. Taotluseid esitati summas 16 160 eurot, millest rahuldatud summa on 3 558 eurot. Taotlusvoorude lõikes on kokku määratud 2020. aastaks toetusi 11 360 euro ulatuses. Väljamakstud toetuse summa 2020. a taotlusvoorus ja kumulatiivselt on vastavalt 3 558 eurot ning 11 360 eurot. Väljamakstud toetuse summa osakaal oli meetme kogueelarvetest 2020. a lõpu seisuga 1%.

Tegevuse liik 3.2 „Liidu ning siseriiklikult tunnustatud kvaliteedikavade raames toodetud toodete teavitamis- ja müügiedendustegevused“

Antud toetuse eesmärgiks on põllumajandussektori konkurentsivõime parandamine läbi kõrgema kvaliteedi ning suurema turujõuga toodete turustamise edendamise.

Allmeetme IV taotlusvoor oli avatud 30.04–20.05.2020 ja taotlusvooru eelarveks kavandati 300 000 eurot. Taotlusvoorus esitati toetuse saamiseks üks taotlus summas 172 926 eurot. Määratud toetuse summa 2020. a taotlusvoorus oli 171 148 eurot ja taotlusvoorude lõikes kokku 603 763 eurot. Perioodil 2014-2020 on nelja taotlusvooru peale kokku toetust välja makstud kokku 279 287 eurot. Väljamakstud toetuse summa osakaal oli meetme kogueelarvetest 2020. a lõpu seisuga 28%.

3.2 Ülevaade realiseeritud väljundnäitajatest

Meetmel 3 on kaks kohustuslikult kogutavat väljundindikaatorit.

Meetme 3 väljundindikaatorid:

- O.1 Avaliku sektori kogukulud;
- O.4 Toetussaajate arv

O.1 Avaliku sektori kogukulud: meetme 3 planeeritud eelarve on 1 000 000 eurot. Seisuga 31.12.2020 oli tehtud meetmest väljamakseid summas 290 647 eurot.

Tabel 13. Meetme 3 avaliku sektori kogukulud eurodes

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.1 Avaliku sektori kogukulud	290 647	1 000 000	29%

O.4 Toetusesaajate arv: meetme 3 tegevuse liigi 3.1 kaudu on seatud eesmärgiks aastaks 2023 toetada 75 põllumajanduslikku majapidamist. Aastatel 2014-2020 on toetatud 11 põllumajandustlikku majapidamist kvaliteedikavades osalemisel (vt tabel 14).

Tabel 14. Tegevuse liik 3.1 toetatud põllumajanduslike majapidamiste arv

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.4 Toetatud põllumajanduslike majapidamiste arv osalemisel kvaliteedikavades	11	75	15%

4. Meetme 4 „Investeeringud materiaalsesse varasse“ ülevaade

Meede 4 jaguneb neljaks tegevuse liigiks:

1) tegevuse liik 4.1 „Investeeringud põllumajandusettevõtte tulemuslikkuse parandamiseks“;
2) tegevuse liik 4.2 „Investeeringud põllumajandustoodete töötlemiseks ja turustamiseks“;
3) tegevuse liik 4.3 „Põllu- ja metsamajanduse taristu arendamine ja hoid“;
4) tegevuse liik 4.4 „Kiviaia taastamise toetus“.

4.1 Tegevuse liigi 4.1 „Investeeringud põllumajandusettevõtete tulemuslikkuse parandamiseks“ ülevaade

Tegevuse liigi 4.1 üldeesmärgiks on põllumajandusettevõtjate tulemuslikkuse parandamine ja keskkonnahoidliku põllumajandustootmise arendamine, spetsiifilisteks eesmärkideks põllumajandusettevõtjate tulemuslikkuse parandamine läbi tootmise kaasajastamise ja ühise majandustegevuse edendamise, keskkonnahoidlike põllumajandus- ja loomakasvatusehitiste rajamine ja uuendamine ning keskkonnasõbraliku energia tarnekindluse suurendamine põllumajandusettevõtetele. Tegevuse liigi 4.1 taotlused panustavad sihtvaldkonda 2A.

4.1.1 Ülevaade finantsnäitajatest

Tegevuse liigi 4.1 “Investeeringud põllumajandusettevõtte tulemuslikkuse parandamiseks” kogueelarve perioodiks 2014-2020 seisuga 31.12.2020 oli kokku 169 495 517 eurot. Meedet rakendatakse nii toetuse kui ka finantsinstrumendi kaudu.

Tegevuse liigis 4.1 toimus 2020. aastal seitsmes taotlusvoor. Taotlusvooru eelarve oli 23,1 miljonit eurot. Seitsmenda taotlusvooru taotluste esitamise periood oli 04. novembrist kuni 12. novembrini 2020. Toetuse saamiseks esitati 410 taotlust kogusummas 37 739 939 eurot. Toetust taotleti ette nähtud vooru eelarvest ligikaudu 63% rohkem. Toetuse taotlemine on esitatud tabelis 15.

Tabel 15. Tegevuse liigist 4.1 toetuste taotlemine aastal 2020

Taotlusvoor	Vastuvõetud toetustaotlused			
	Taotlejate arv	Taotluste arv	Investeeringu kogumaksumus	Toetuse summa
VII taotlusvoor	410	410	95 812 631	37 739 939

2020. aastal toetuste määramise otsuseid ei tehtud. Kokku on aastatel 2014-2020 aastal saanud heakskiidu 1 139 toetuse taotlus, millele määrati toetust 129 515 404 eurot. Toetuse taotlemine on esitatud tabelis 16.

Tabel 16. Tegevuse liigist 4.1 toetuste määramine aastatel 2014-2020

Taotlusvoor	Rahuldatud toetustaotlused			
	Taotlejate arv	Taotluste arv	Investeeringu kogumaksumus	Toetuse summa
I taotlusvoor	388	388	119 320 690	46 166 088
II taotlusvoor	33	33	10 391 506	4 187 582
III taotlusvoor	181	181	50 384 765	20 209 715

IV taotlusvoor	191	191	47 194 543	18 511 550
V taotlusvoor	155	155	47 859 909	18 602 731
VI taotlusvoor	191	191	55 399 853	21 837 738
Kokku	**907**	**1 139**	**330 551 266**	**129 515 404**

Kokku maksti 2020. aastal toetusi 289le toetuse saajale summas 11 115 563 eurot. Toetuse maksmine on esitatud tabelis 17.

Tabel 17. Tegevuse liigist 4.1 toetuste maksmine 2020. aastal

Taotlusvoor	Toetuse maksed			
	Taotlejate arv	Taotluste arv	Investeeringu kogumaksumus	Toetuse summa
I taotlusvoor	5	5	371 888	145 947
II taotlusvoor	0	0	0	0
III taotlusvoor	47	47	1 201 653	879 603
IV taotlusvoor	71	71	2 326 445	1 697 785
V taotlusvoor	54	54	4 959 976	2 647 421
VI taotlusvoor	112	112	6 524 624	5 744 806
Kokku	**289**	**289**	**15 384 586**	**11 115 563**

Enim on määratud toetust aastatel 2014-2020 tegevusvaldkonnas "Piimatootmine“, kokku 39 741 841 eurot, mis moodustas kogu taotletud tegevuse liigi 4.1 toetussummast 30,7%. Makstud toetuse osakaal on kõigi tegevusvaldkondade lõikes ühtlane, keskmiselt 74% määratud toetustest. Makstud toetuste osakaal määratud toetustest on esitatud tabelis 18.

Tabel 18. Tegevuse liigist 4.1 makstud toetuse osakaal tegevusvaldkondade lõikes aastatel 2014-2020

Tegevusvaldkond	Määratud toetuse summa	Makstud toetuse summa	Makstud toetuse osakaal (%)
Loomakasvatus (v.a piimatootmine ja mesindus)	33 501 392	24 004 536	72
Muude põllumajandussaaduste tootmine (k.a mesindus)	19 627 920	14 313 233	73
Piimatootmine	39 741 841	29 635 085	75
Teravilja, õliseemnete ja valgurikaste taimede kasvatamine	36 644 250	27 418 101	75
Kokku	**129 515 404**	**95 370 955**	**74**

4.1.2 Finantsinstrument

Tegevuse liigi 4.1 puhul rakendatakse finantsinstrumente, mis on programmeeritud sihtvaldkonna 2A alt. Finantstootest „Mikro- ja väikeettevõtete kasvulaen“ on programmiperioodi algusest kuni 31.12.2020. aastani laenulepinguid sõlmitud 92 ettevõtjaga, kogusummas 6 811 509 eurot. Finantstootest „Pikaajaline investeerimislaen“ on kumulatiivselt 31.12.2020. aasta seisuga laenulepinguid sõlmitud 30 ettevõtjaga, kogusummas 15 368 933 eurot. Kokku on tegevuse liigist 4.1 laenu saanud 122 ettevõtjat kogusummaga 22 180 442 eurot.

4.2 Tegevuse liigi 4.2 „Investeeringud põllumajandustoodete töötlemiseks ja turustamiseks“ ülevaade

Tegevuse liigi 4.2 „Investeeringud põllumajandustoodete töötlemiseks ja turustamiseks“ üldeesmärgiks on ühistute ja muude toiduainetööstuse ettevõtjate omavahelise koostöö edendamine, ühise töötlemisega alustamisele kaasa aitamine, mis veelgi parandaks põllumajandustootjate positsiooni tarneahelas. Läbi materiaalsesse ja immateriaalsesse varasse tehtavate investeeringute toetamise aitab tegevuse liik kaasa ka energiakasutuse tõhustamisele, tegevusvaldkondade mitmekesistamisele, väikeettevõtete loomisele ja arendamisele ning töökohtade loomise hõlbustamisele.

Tegevuse liik 4.2 jaguneb viieks tegevuse alaliigiks:

1) 4.2.1 „Mikro- ja väikeettevõtjate põllumajandustoodete töötlemise ning turustamise investeeringutoetus“ eesmärgiks on Euroopa Liidu toimimise lepingu I lisaga hõlmatud põllumajandustoodetele (välja arvatud kalandustooted) lisandväärtuse andmine. Spetsiifilisemalt ELi toimimise lepingu I lisaga hõlmatud põllumajandustoodete töötlejate konkurentsivõime tõstmine ja esmatootjate aktiivsem osalemine ELi toimimise lepingu I lisaga hõlmatud põllumajandustoodete töötlemises. Tegevuse alaliigi 4.2.1 projektid panustavad sihtvaldkondadesse 3A ja 6A;
2) 4.2.2 „Keskmise suurusega ettevõtjate ja suurettevõtjate põllumajandustoodete töötlemise ning turustamise investeeringutoetus“ eesmärgiks on aidata kaasa toodete töötlemise osakaalu suurendamisele ja töötlemise efektiivsuse tõstmisele, mis suurendaks toodete konkurentsivõimet nii siseturul kui ka välisturgudel. Tegevuse alaliigi 4.2.2 projektid panustavad sihtvaldkonda 5B;
3) 4.2.3 „Tunnustatud tootjarühma põllumajandustoodete töötlemise ja turustamise investeeringutoetus“ eesmärgiks on ühistegevuse soodustamine töötlemise etapis, et selle kaudu tõsta omavaheline koostöö järgmisele tasandile, sest põllumajandussaaduste töötlemine on üheks võimaluseks, kuidas tootjad saavad parandada enda positsioone toidutarneahelas. Tegevuse alaliigi 4.2.3 projektid panustavad sihtvaldkonda 3A;
4) 4.2.4 „Põllumajandustoodete töötlemise ja turustamise investeeringutoetus suurprojektide elluviimiseks“ eesmärgiks on ühistegevuse soodustamine töötlemise etapis, et selle kaudu tõsta ühistute ja muude ettevõtjate omavaheline koostöö järgmisele tasandile, sest toorpiima töötlemine on üheks võimaluseks, kuidas tootjad saavad parandada enda positsiooni toidutarneahelas. Tegevuse alaliigi 4.2.4 projektid panustavad sihtvaldkonda 3A.
5) 4.2.5 „Jahiulukite käitlemiskoha investeeringutoetus“ eesmärgiks on toetada jahipiirkondadesse nõuetekohaste käitlemiskohtade väljaehitamist, et kütitud uluki käitlemisel oleksid tagatud piisavad hügieenitingimused ning bioohutuse meetmete rakendamine. Looduses vabalt elavate kütitud ulukite liha on hõlmatud ELi toimimise lepingu I lisaga. Tegevuse alaliigi 4.2.5 projektid panustavad sihtvaldkonda 3A.

4.2.1 Ülevaade finantsnäitajatest

Seisuga 31.12.2020 oli MAK 2014–2020 tegevuse liigi 4.2 kavandatud eelarve kokku 69 006 536 eurot, millest 59 282 396 eurot on toetuste määramiseks ja 9 724 141 eurot finantsinstrumentide kaudu rakendamiseks.

Tegevuse liigi 4.2 raames toimuvad eraldi taotlusvoorud mikro- ja väikeettevõtjatele (4.2.1), keskmise suurusega ettevõtjatele ja suurettevõtjatele (4.2.2), tunnustatud tootjarühmadele (4.2.3), suurprojektidele (4.2.4) ning jahiulukite käitlemiskoha investeeringuteks (4.2.5). Neile on määratud ka eraldi eelarved.

2020. aastal toimus tegevuse alaliigi 4.2.1 VI taotlusvoor ajavahemikul 25.11– 02.12, kus kokku esitati 47 taotlust ja taotleti toetust summas 7 050 596 eurot. Toetust taotleti ette nähtud vooru eelarvest ligikaudu 76% rohkem. Toetuse taotlemine on esitatud tabelis 19.

Tabel 19. Tegevuse alaliigi 4.2.1 toetuse taotlemine 2020. aastal

Taotlusvoor	Vastuvõetud toetustaotlused			
	Taotlejate arv	Taotluste arv	Investeeringu kogumaksumus	Toetuse summa
VI taotlusvoor	47	47	18 604 250	7 050 596

Tegevuse alaliikides 4.2.2, 4.2.3 ja 4.2.4 ei toimunud 2020. a taotlusvoore. Alaliigi 4.2.4 esimene taotlusvoor toimus 2017. a ja sellel programmiperioodil rohkem taotlusvoore ei tule.

Tegevuse alaliigis 4.2.5 toimus 2020. aastal esimene taotlusvoor ajavahemikul 22.07–12.08.2020. Taotlusvoor eelarve oli 2 000 000 eurot. Taotlusvoorus esitati 167 taotlust ja toetust taotleti 2 073 469 eurot. Taotlemine on esitatud tabelis 20.

Tabel 20. Tegevuse alaliigi 4.2.5 toetuse taotlemine 2020. aastal

Taotlsvoor	Vastuvõetud toetustaotlused			
	Taotlejate arv	Taotluste arv	Investeeringu kogumaksumus	Toetuse summa
I taotlusvoor	145	167	3 656 878	2 073 469

Tegevuse alaliigis 4.2.1 on kuue taotlusvooru peale kokku esitatud 280 taotlus, millega on kokku taotletud toetust summas 43 721 697 eurot. Esimeses taotlusvoorus, mis toimus 2015.a taotleti toetust kokku summas 12 386 968 eurot, mis on kuue taotlusvooru peale kokku kõige suurem toetuste taotlemise summa. 2017. aastal taotleti toetust kokku summas 4 733 752 eurot, mis on kuue taotlusvooru peale kokku kõige väiksem toetuste taotlemise summa. 2018. a ja 2019. a on toetust taotletud samas suurusjärgus ehk ligikaudu 5,5 mln eurot ulatuses ning 2020.a taotleti toetust kokku summas 7 050 596 eurot. Taotletud toetuste summa taotlusvoorude lõikes on esitatud tabelis 21.

Tabel 21. Tegevuse liik 4.2.1 toetuse taotlemine taotlusvoorude lõikes

Taotlusvoor	Vastuvõetud toetustaotlused			
	Taotlejate arv	Taotluste arv	Investeeringu kogumaksumus	Taotletud toetuse summa
I taotlusvoor (2015.a)	58	58	34 992 136	12 386 968
II taotlusvoor (2016.a)	63	63	20 601 801	8 280 573
III taotlusvoor (2017.a)	32	32	14 261 375	4 733 752
IV taotlusvoor (2018.a)	34	34	14 560 084	5 462 813
V taotlusvoor (2019.a)	46	46	14 722 321	5 806 996
VI taotlusvoor (2020.a)	47	47	18 604 250	7 050 596
Kokku	**198**	**280**	**117 741 968**	**43 721 697**

Tegevuse alaliigi 4.2.1 kuuenda taotlusvooru eelarve oli 4 mln eurot ja kokku esitati 47 taotlust, kuid seisuga 31.12.2020 oli kuuenda taotlusvooru taotluste menetlemine pooleli ja määramise otsuseid veel ei olnud tehtud. Võrreldes 2020. a esitatud ja heakskiidetud taotluste arvu 2015. a 2016. a, 2017. a ja 2018. a esitatud ja heakskiidetud taotluste arvuga, siis 2016. a oli nii esitatud (63 taotlust) kui ka heakskiidetud taotluste arv (44 taotlust) kõige suurem. Heakskiidetud taotluste arv taotlusvoorude lõikes on esitatud tabelis 22.

Tabel 22. Tegevuse liik 4.2.1 heakskiidetud taotluste arv taotlusvoorude lõikes

Taotlusvoor	Rahuldatud toetustaotlused			
	Taotlejate arv	Taotluste arv	Investeeringu kogumaksumus	Toetuse summa
I taotlusvoor (2015.a)	34	34	20 308 343	6 902 242
II taotlusvoor (2016.a)	44	44	13 348 007	5 475 000
III taotlusvoor (2017.a)	22	22	12 406 873	3 974 177
IV taotlusvoor (2018.a)	24	24	8 742 810	3 538 729
V taotlusvoor (2019.a)	28	28	10 511 231	4 150 007
VI taotlusvoor (2020.a)	0	0	0	0
Kokku	**118**	**152**	**65 317 263**	**24 040 156**

Tegevuse alaliigis 4.2.5 määrati 2020. aastal toetust 137le taotlejale ja määratud toetuse summa on 1 905 523 eurot (vt tabel 23).

Tabel 23. Tegevuse liik 4.2.5 heakskiidetud taotluste arv taotlusvoorude lõikes

Taotlsvoor	Rahuldatud toetustaotlused			
	Taotlejate arv	Taotluste arv	Investeeringu kogumaksumus	Toetuse summa
I taotlusvoor	137	158	3 431 328	1 905 523

Tegevuse alaliigist 4.2.1 väljamakstud toetuse summa aastal 2020 oli 1 007 967 eurot, mille abil planeeritakse teha investeeringuid 1 632 747 eurot väärtuses. 2020. a tehti väljamakseid viie taotlusvooru heakskiidetud taotlustele, kuid kuuenda taotlusvooru heakskiidetud taotlustele ühtegi väljamakset ei tehtud. Ajavahemikus 2014–2020 on tehtud väljamakseid kokku summas 11 326 049 eurot, mis moodustab umbes 44% kogu tegevuse alaliigi eelarvest. Toetuse väljamaksmine taotlusvoorude lõikes on kajastatud tabelis 24.

Tabel 24. Tegevuse liik 4.2.1 toetuse väljamaksmine perioodil 2014–2020

Taotlusvoor	Toetuse maksed			
	Taotlejate arv	Taotluste arv	Investeeringu kogumaksumus	Toetuse summa
I taotlusvoor (2015.a)	28	28	12 983 157	4 609 812
II taotlusvoor (2016.a)	35	35	7 988 320	3 184 110
III taotlusvoor (2017.a)	16	16	7 243 188	2 213 024
IV taotlusvoor (2018.a)	12	12	1 891 917	672 905
V taotlusvoor (2019.a)	16	16	1 600 331	646 198
VI taotlusvoor (2020.a)	0	0	0	0
Kokku	**82**	**107**	**31 706 913**	**11 326 049**

Tegevuse alaliigist 4.2.2 väljamakstud toetuse summa aastal 2020 oli 1 733 313 eurot, mille abil planeeritakse teha investeeringuid 4 881 842 euro väärtuses. 2020. a tehti väljamakseid viie taotlusvooru heakskiidetud taotlustele. Ajavahemikus 2014–2020 on kogu alaliigi 4.2.2 raames

väljamakstud summa 7 876 949 eurot, mis moodustab umbes 48% kogu tegevuse alaliigi 4.2.2 eelarvest. Toetuse väljamaksmine taotlusvoorude lõikes on kajastatud tabelis 25.

Tabel 25. Tegevuse liik 4.2.2 toetuse väljamaksmine perioodil 2014–2020

Taotlusvoor	Toetuse maksed			
	Taotlejate arv	Taotluste arv	Investeeringu kogumaksumus	Toetuse summa
I taotlusvoor (2015.a)	10	10	10 959 462	3 353 118
II taotlusvoor (2016.a)	10	10	9 961 130	2 866 611
III taotlusvoor (2017.a)	2	2	2629024	887034
IV taotlusvoor (2018.a)	4	4	2066687	713042
V taotlusvoor (2019.a)	1	1	164 667	57 144
Kokku	**19**	**27**	**25 780 968**	**7 876 949**

Tegevuse alaliigi 4.2.3 väljamakstud toetuse summa aastal 2020 oli 726 169 eurot, mille abil planeeritakse teha investeeringuid 1 115 870 euro väärtuses. Tegemist oli teise ja kolmanda taotlusvooru raames heaks kiidetud taotluste väljamaksetega. Väljamakseid on perioodil 2014–2020 kokku tehtud summas 4 135 188 eurot, mis moodustab umbes 46% kogu tegevuse alaliigi 4.2.3 eelarvest. Toetuse väljamaksmine taotlusvoorude lõikes on kajastatud tabelis 26.

Tabel 26. Tegevuse liik 4.2.3 toetuse väljamaksmine perioodil 2014–2020

Taotlusvoor	Toetuse maksed			
	Taotlejate arv	Taotluste arv	Investeeringu kogumaksumus	Toetuse summa
I taotlusvoor (2015.a)	2	2	11 595 274	2 977 279
II taotlusvoor (2016.a)	5	5	4 768 916	1 230 838
III taotlusvoor (2018.a)	1	1	1 681 568	653 240
Kokku	**8**	**8**	**18 045 757**	**4 861 357**

31.12.2020 seisuga ei ole tegevuse alaliigist 4.2.4 toimunud väljamakseid.

Tegevuse alaliigis 4.2.5 väljamakstud toetuse summa 2020. aastal oli 40 741 eurot, mille abil plaanitakse teha investeeringuid 57 521 eurot. Kuna tegevuse alaliiki rakendati 2020. aastal esimest korda siis see on kogu summa, mis on välja makstud.

Tabel 27. Tegevuse liik 4.2.5 toetuse väljamaksmine perioodil 2014–2020

Taotlsvoor	Toetuse maksed			
	Taotlejate arv	Taotluste arv	Investeeringu kogumaksumus	Toetuse summa
I taotlusvoor	8	8	57 521	40 741

4.2.2 Finantsinstrument

Tegevuse liigi 4.2 puhul rakendatakse finantsinstrumente, mis on programmeeritud sihtvaldkonna 3A ja 6A alt. Finantstootest „Mikro- ja väikeettevõtete kasvulaen“ on programmiperioodi algusest kuni 31.12.2020. aastani laenulepinguid sõlmitud 18 ettevõtjaga, kogusummas 1 178 305 eurot. Finantstootest „Pikaajaline investeerimislaen“ on kumulatiivselt 31.12.2020. aasta seisuga laenulepinguid sõlmitud 11 ettevõtjaga, kogusummas 8 378 728 eurot. Kokku on tegevuse liigist 4.2 laenu saanud 29 ettevõtjat kogusummaga 9 557 033 eurot.

4.3 Tegevuse liigi 4.3 „Põllu- ja metsamajanduse taristu arendamine ja hoid“ ülevaade

Tegevuse liigi 4.3 „Põllu-ja metsamajanduse taristu arendamine ja hoid“ eesmärk on maatulundusmaa viljelusväärtuse suurendamine ja sihtotstarbelise kasutuse tagamine korrastatud kuivendussüsteemide ja juurdepääsuteede kaudu. Kõik tegevuse liigi 4.3 projektid panustavad sihtvaldkonda 2A.

Tegevuse liik 4.3 jaguneb kaheks tegevuse alaliigiks:

1) 4.3.1 „Põllu- ja metsamajanduse taristu arendamise ning hoiu investeeringutoetus riigi poolt korrashoitavate ühiseesvoolude uuendamiseks“;
2) 4.3.2 „Põllu- ja metsamajanduse taristu arendamise ja hoiu investeeringutoetus“.

Tegevuse alaliigi 4.3.1 „Põllu– ja metsamajanduse taristu arendamise ning hoiu investeeringutoetus riigi poolt korrashoitavate ühiseesvoolude uuendamiseks“ spetsiifiline eesmärk on parandada riigi poolt korrashoitavate ühiseesvoolude tehnilist ja ökoloogilist seisukorda.

Tegevuse alaliigi 4.3.2 „Põllu- ja metsamajanduse taristu arendamise ja hoiu investeeringutoetus“ spetsiifilised eesmärgid on põllu- ja erametsamajanduse tootmistingimuste tasakaalustamine erinevates maapiirkondades, vähendades ebasoodsast veerežiimist tingitud põllumajandustootmise riske ja suurendades erametsa tootlikkust. Eesmärkideks on veel üleujutusohtude vähendamine ja eesvoolude isepuhastamisvõime suurendamine, hajukoormuse leviku vähendamine ning maaparanduse ühistegevuse arendamine, mis aitab terviklikult maaparandussüsteeme korrastada.

4.3.2 Ülevaade finantsnäitajatest

Programmperioodil 2014–2020 on tegevuse liigi 4.3 kavandatud eelarve kokku 49 000 000 eurot. Tegevuse liigi 4.3 kogueelarvest moodustab EAFRD osa 41 650 000 eurot ja Eesti riigi eelarve 7 350 000 eurot.

2020. aastal toimusid tegevuse alaliikide 4.3.1 ja 4.3.2 taotlusvoorud 09.12.-16.12.2020.

Tegevuse alaliigi 4.3.1 kavandatud kogueelarve programmiperioodiks 2014–2020 on 6 000 000 eurot (vt tabel 28). 2020. aastal toimus tegevuse alaliigi 4.3.1 kuues taotlusvoor, mille eelarveks oli 1 350 000 eurot, millest 1 000 000 eurot moodustas riigi poolt korras hoitavate ühiseesvoolude uuendamise eelarve ja 350 000 eurot ETKI ja PMK eelarve. Tegevuse alaliigi 4.3.2 kavandatud kogueelarve programmiperioodiks 2014-2020 on 43 000 000 eurot. 2020.aastal toimus tegevuse alaliigi 4.3.2 kuues taotlusvoor, mille eelarveks oli 8 854 600 eurot.

Tabel 28. Tegevuse liigi 4.3 kogueelarve taotlusvoorude lõikes

		Eelarve		
Taotlusvoor	**Aasta**	**M 4.3.1**	**M 4.3.2**	**M 4.3 kokku**
I taotlusvoor	2015	900 000	6 000 000	6 900 000
II taotlusvoor	2016	900 000	8 000 000	8 900 000
III taotlusvoor	2017	977 000	8 413 000	9 390 000
IV taotlusvoor	2018	1 253 000	8 000 000	9 253 000

V taotlusvoor	2019	1 400 000	7 800 000	9 200 000
VI taotlusvoor	2020	1 350 000	7 504 600	8 854 600
Toimunud taotlusvoorud kokku		**6 780 000**	**45 717 600**	**52 497 600**
Perioodil 2014-2020 eelarved kokku		**6 000 000**	**43 000 000**	**49 000 000**

Tegevuse alaliigi 4.3.1 taotlusvoorus esitati 10 taotlust. Taotluste andmetel kavandatakse toetusega uuendada 9 riigieesvoolu lõiku kogupikkusega 54,2 km, mille veetasemest sõltub 4016 ha põllumajandusmaade kasutamine ning rekonstrueerida PMK valduses olevaid kuivendussüsteeme. Kuuendas taotlusvoorus esitati tegevuse alaliigi 4.3.2 kohta 24 taotlust. Kõige rohkem esitati taotlusi Tartumaal (6) Pärnumaal (4) ja Harjamaal (4). 2020. aastal ei esitatud ühtegi taotlust Hiiumaal, Saaremaalt, Järvamaalt, Põlvamaalt ja Võrumaalt. 24 taotlusest 15 on seotud metsanduslike tegevustega. 7 taotluse kavandatavad tegevused on ainult metsmaal ja 8 taotlused osaliselt metsmaal. Taotlusvooruks ettenähtud rahalised vahendid on jaotatud tegevuse alaliigi 4.3.2 raames sihtgruppide vahel kaheks: ettevõtjatele määrati 30% taotluse eelarvest s.o 2 251 400 eurot ja 70% s.o 5 253 2000 eurot mittetulundusühingu sihtgrupi taotluste rahuldamiseks. Ettevõtjate taotlusi oli 33 ja mittetulundusühingute taotlusi oli kõigest üks. Tegevuse liigi 4.3 esitatud taotlused perioodil 2014-2020 on kajastatud tabelis 29.

Tabel 29. Tegevuse liigi 4.3 esitatud taotluste arv taotlusvoorude lõikes

Taotlusvoor	Tegevuse alaliik 4.3.1	Tegevuse alaliik 4.3.2	M 4.3 kokku
I taotlusvoor	17	31	48
II taotlusvoor	13	46	59
III taotlusvoor	16	34	50
IV taotlusvoor	10	26	36
V taotlusvoor	9	33	42
VI taotlusvoor	0	0	0
Kokku	**65**	**140**	**235**

Kokku taotleti tegevuse 4.3 raames toetust 2020.a 6 183 035 euro ulatuses, mis moodustas kuuenda taotlusvooru kogueelarvest 70% (vt tabel 30). Tegevuse alaliigi 4.3.1 raames esitati taotlusi kogusummas 1 199 850 eurot, mis moodustub kuuenda taotlusvooru kavandatud eelarvest 89%, kuid riigi poolt korrashoitavate ühiseesvoolu eelarvest 99,9%. Tegevuse alaliigi 4.3.2 raames esitati taotlusi kogusummas 4 983 184 eurot. Taotletav toetussumma moodustas 66% määratud eelarvest.

Tabel 30. Tegevuse liigi 4.3 taotletud toetuste summa taotlusvoorude lõikes

Taotlusvoor	Tegevuse alaliik 4.3.1	Tegevuse alaliik 4.3.2	M 4.3 kokku
I taotlusvoor	886 742	8 375 917	9 262 659
II taotlusvoor	893 640	7 822 252	8 715 892
III taotlusvoor	923 638	7 469 883	8 393 521
IV taotlusvoor	952 925	9 993 972	10 946 897
V taotlusvoor	1 150 943	6 749 710	7 900 653
VI taotlusvoor	1 199 850	4 983 185	6 183 035
Kokku	**6 007 737**	**45 394 919**	**51 402 656**

2020.a kiideti heaks 26 taotlust, millest kõik olid tegevuse alaliigi 4.3.2 viienda taotlusvooru omad. Kuuenda taotlusvooru kohta tegevuse alaliigi 4.3. alt toetussummasid 2020. aastal ei määratud. Menetlemise tähtajaks oli 7. aprill 2021. Perioodil 2014-2020 on tegevuse liigi 4.3 alt heakskiidetud kokku 235 taotlust (vt tabel 31).

Tabel 31. Tegevuse liigi 4.3 heakskiidetud taotluste arv taotlusvoorude lõikes

Taotlusvoor	Tegevuse alaliik 4.3.1	Tegevuse alaliik 4.3.2	M 4.3 kokku
I taotlusvoor	17	31	48
II taotlusvoor	13	46	59
III taotlusvoor	16	34	50
IV taotlusvoor	10	26	36
V taotlusvoor	9	33	42
VI taotlusvoor	0	0	0
Kokku	**65**	**140**	**235**

2020.a määrati toetust kokku 8 208 661 eurot, tegevuse alaliigi 4.3.2 raames, mis kõik olid viienda taotlusvooru taotlused. Tegevuse alaliigi 4.3.1 raames 2020.a toetust ei määratud. Kuuenda taotlusvooru peale on toetust määratud perioodil 2014-2020 kokku 39 823 002 eurot (vt tabel 32).

Tabel 32. Tegevuse liigi 4.3 määratud toetussummad taotlusvoorude lõikes seisuga 31.12.2020

Taotlusvoor	Tegevuse alaliik 4.3.1	Tegevuse alaliik 4.3.2	M 4.3 kokku
I taotlusvoor	886 742	5 907 933	6 794 675
II taotlusvoor	893 640	7 383 119	8 276 759
III taotlusvoor	923 638	6 792 062	7 715 700
IV taotlusvoor	952 925	8 208 661	9 161 586
V taotlusvoor	1 150 943	6 723 340	7 874 283
VI taotlusvoor	0	0	0
Kokku	**4 807 887**	**35 015 115**	**39 823 002**

Tegevuse liigi 4.3 raames väljamakstud toetuse summa 2020.a kokku on 7 651 158 eurot (vt tabel 33). Tegevuse alaliigi 4.3.1 raames tehti aruandeaastal väljamakseid summas 196 281 eurot, millest maksti toetust neljanda ja viienda taotlusvooru taotlustele. Tegevuse alaliigi 4.3.2 raames tehti aruandeaastal väljamakseid 7 454 876 euro ulatuses. Väljamakseid tehti teise, kolmanda, nelja ja viienda taotlusvooru taotlustele.

Tabel 33. Tegevuse liigi 4.3 raames väljamakstud toetuse summa taotlusvoorude lõikes 2020. aastal

Taotlusvoor	Tegevuse alaliik 4.3.1	Tegevuse alaliik 4.3.2	M 4.3 kokku
I taotlusvoor	0	0	0
II taotlusvoor	0	26 640	26 640
III taotlusvoor	0	1 986 813	1 986 813
IV taotlusvoor	155 438	3 356 410	3 511 848
V taotlusvoor	40 843	2 085 014	2 125 857
VI taotlusvoor	0	0	0
Kokku	**196 281**	**7 454 877**	**7 651 158**

31.12.2020 seisuga on tegevuse liigi 4.3 raames tehtud toetatavatele tegevustele väljamakseid 29 675 660 eurot, mis moodustab kogueelarvest 57% (vt tabel 34).

Tabel 34. Tegevuse liigi 4.3 väljamakstud toetuse osakaal kogueelarvest perioodil 2014-2020

Taotlusvoor	M 4.3 kogueelarve	Tegevuse alaliik 4.3.1	Tegevuse alaliik 4.3.2	M 4.3 kokku	Väljamaksete osakaal eelarvest
I taotlusvoor	6 900 000	783 879	5 752 560	6 536 439	95%

II taotlusvoor	8 900 000	876 418	7 265 815	8 142 233	91%
III taotlusvoor	9 390 000	800 272	6 600 531	7 400 803	79%
IV taotlusvoor	9 253 000	155 438	5 314 890	5 470 329	59%
V taotlusvoor	9 200 000	40 843	2 085 014	2 125 857	23%
VI taotlusvoor	8 854 600	0	0	0	0%
Kokku	**52 497 600**	**2 656 850**	**27 018 810**	**29 675 660**	**57%**

4.4 Tegevuse liigi 4.4 „Kiviaia taastamise toetus“ ülevaade

Kiviaedade rajamise ja taastamise toetuse eesmärk on aidata kaasa kõrge ajaloolise, kultuurilise ja maastikulise väärtusega traditsiooniliste põllumajandusmaastike säilimisele. Kiviaedade rajamise ja taastamise kaudu säilitatakse ja suurendatakse maastike esteetilist väärtust, luuakse elupaiku ning suurendatakse bioloogilist ja maastikulist mitmekesisust. Kõik tegevuse liigi 4.4 projektid panustavad tervikuna prioriteet 4 sihtvaldkondadesse 4A, 4B ja 4C.

4.4.1 Ülevaade finantsnäitajatest

Tegevuse liigi 4.4 kavandatud kogueelarve programmiperioodiks 2014–2020 on 2 500 000 eurot, millest moodustab EAFRD osa 1 875 000 eurot ja Eesti riigi eelarve 625 000 eurot. 2020. a taotlusvooru ei toimunud. Meetme 4.4 viimane taotlusvoor toimus 2018. a.

Tegevuse liigi 4.4 kahe taotlusvooru peale kokku on esitatud 775 taotlust, millega on taotletud toetust kokku summas 5 766 426 eurot. Rahuldatud taotlusi on kokku 279 summas 2 514 110 eurot.

Tabel 35. Tegevuse liik 4.4 taotlemine

Taotlusvoor	Vastuvõetud toetustaotlused		Rahuldatud toetustaotlused	
	Taotluste arv	Taotletud toetuse summa	Taotluste arv	Toetuse summa
I taotlusvoor (2016)	484	3 633 851	197	1 499 409
II taotlusvoor (2018)	291	2 132 576	82	1 014 700
Kokku	**775**	**5 766 427**	**279**	**2 514 109**

2020. aastal on meetme 4.4 raames väljamakseid tehtud 37 taotlejale summas 250 152 eurot. Perioodil 2014-2020 on meetme 4.4 raames väljamakseid tehtud kokku 1 375 881 eurot, mis moodustab kogueelarvest 55% (vt tabel 36).

Tabel 36. Tegevuse liigi 4.4 raames väljamakstud toetuse summa taotlusvoorude lõikes

Taotlusvoor	Toetuse maksed	
	Taotluste arv	Toetuse summa
I taotlusvoor (2016)	153	864 437
II taotlusvoor (2018)	54	511 444
Kokku	**207**	**1 375 881**

4.5 Ülevaade realiseeritud väljundnäitajatest

Meetme 4 kohustuslikud väljundindikaatorid:

- O.1 Avaliku sektori kogukulud;

- O.2 Koguinvesteering (avalik + erasektor);
- O.3 Toetust saanud tegevuste arv;
- O.4 Toetusesaajate arv.

O.1 Avaliku sektori kogukulud: meetme 4 planeeritud eelarve perioodil 2014–2020 on 290 002 054 eurot. Perioodil 2014–2020 oli avaliku sektori kogukulu 180 677 576 eurot (s.h finantsinstrument 30 149 983 eurot), s.o 62% kogu programmiperioodiks planeeritud avaliku sektori kogukuludest (vt tabel 37).

Tabel 37. Meetme 4 avaliku sektori kogukulud eurodes

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.1 Avaliku sektori kogukulud	180 677 576	290 002 054	62%

O.2 Koguinvesteering (avalik + erasektor): perioodil 2014–2020 on kavandatud, et meetme 4 tagastamatu abi kaudu tehtav koguinvesteering on kokku 645 000 000 eurot. Koguinvesteering perioodil 2014–2020 oli 361 926 334 eurot, ehk kogu programmiperioodiks kavandatud väärtusest 56%.

Tabel 38. Meetme 4 koguinvesteering eurodes

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.2 Koguinvesteering eurodes (avalik + erasektor)	361 926 334	645 000 000	56%

Tegevuse liik 4.1

O.1 Avaliku sektori kogukulud: tegevuse liigi 4.1 avaliku sektori kogukulud seisuga 31.12.2020 on 116 492 644 eurot (s.h finantsinstrument 21 121 689 eurot). See on 69% perioodiks 2014-2020 planeeritud eelarvest (169 495 517 eurot).

Tabel 39. Tegevuse liigi 4.1 avaliku sektori kogukulud eurodes

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.1 Avaliku sektori kogukulud	116 492 644	169 495 517	69%

O.4 Toetusesaajate arv: perioodil 2014-2020 on võetud eesmärgiks tegevuse liigi 4.1 kaudu määrata 807 toetust põllumajanduslikku majapidamisse investeerimiseks. Seisuga 31.12.2020 on tagastamatu abi kaudu toetust saanud 833 majapidamist ja sellega on saavutatud 103% seatud eesmärgist (vt tabel 40).

Tabel 40. Tegevuse liigi 4.1 toetussaajate arv*

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.4 Toetussaajate arv	833	807	103%

**tagastamatu abi kasusaaja.*

Tegevuse liik 4.2

O.1 Avaliku sektori kogukulud: tegevuse liigi 4.2 tagastamatu abi ja finantsinstrumendi avaliku sektori kogukulu seisuga 31.12.2020 oli 33 662 129 eurot. See on 49% perioodiks 2014-2020 planeeritud tegevuse liigi 4.2 eelarvest 69 006 539 eurot.

Tabel 41. Tegevuse liigi 4.2 avaliku sektori kogukulud eurodes

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.1 Avaliku sektori kogukulud	33 662 129	69 006 539	49%

O.3 Toetust saanud tegevuste arv: investeerimiseks (põllumajandustoodete töötlemisse ja turustamisse) toetust saanud tegevuste arv sihtvaldkonnas 3A, 5B ja 6A tegevuse liigist 4.2 seisuga 31.12.2020 on 150, mis on rohkem kui seatud eesmärgik toetada 120 tegevust.

Tabel 42. Tegevuse liigi 4.2 toetust saanud tegevuste arv*

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.3 Investeerimiseks (põllumajandustoodete töötlemisse ja turustamisse) toetust saanud tegevuste arv	150	120	125%

**tagastamatu abi kasusaaja.*

Tegevuse liik 4.3

O.1 Avaliku sektori kogukulud: seisuga 31.12.2020 olid tegevuse liigi 4.3 avaliku sektori kogukulud 29 675 660 eurot, mis moodustasid kavandatud avaliku sektori kogukuludest ligikaudu 61% (vt tabel 43).

Tabel 43. Tegevuse liigi 4.3 avaliku sektori kogukulud eurodes

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.1 Avaliku sektori kogukulud	29 675 660	49 000 000	61%

Tegevuse liik 4.4

O.1 Avaliku sektori kogukulud: tegevuse liigi 4.4 palneeritud eelarve seisuga 31.12.2020 oli 2 500 000 eurot. 2014–2020 realiseeritud avaliku sektori kogukuludeks on 1 375 881 eurot, mis moodustab 55% planeeritud avaliku sektori kogukuludest (vt tabel 44).

Tabel 44. Tegevuse liigi 4.4 avaliku sektori kogukulud eurodes

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.1 Avaliku sektori kogukulud	1 375 881	2 500 000	55%

O.3 Toetust saanud tegevuste arv: Perioodil 2014–2020 on mittetootlikke investeeringute tegemiseks toetust saanud 207 tegevust. See moodustab kogu perioodiks ette nähtud 250st projektist 83% (vt tabel 45).

Tabel 45. Tegevuse liigist 4.4 toetust saanud tegevuste arv

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.3 Toetust saanud tegevuste arv	207	250	83%

5. Meetme 5 „Loodusõnnetustes ja katastroofides kahjustatud põllumajandusliku tootmise potentsiaali taastamine ning asjakohaste ennetusmeetmete kasutuselevõtmine“ ülevaade

Meetme 5 alt rakendatakse tegevuse liiki 5.2 „Toetus investeeringuteks, mille eesmärk on teha korda loodusõnnetuses, ebasoodsates ilmastikutingimustes ja katastroofides kahjustunud põllumajandusmaa ning taastada tootmise potentsiaal“. Tegevuse liigi 5.2 eesmärk on toetada ohtlike taimekahjustajate ja loomahaiguste esinemisel ettevõtte põllumajandusliku tootmispotentsiaali taastamist. Meede on programmeeritud sihtvaldkonna 3B alt ning panustab täiendavalt sihtvaldkonda 2A.

5.1 Ülevaade finantsnäitajatest

Programmiperioodil 2014–2020 on tegevuse liigi 5.2 kavandatud eelarve kokku 2 000 000 eurot, millest moodustab EAFRD osa 1 700 000 eurot ja Eesti riigi eelarve 300 000 eurot.

Meetme V taotlusvoor oli avatud 20-24.04.2020. kuid ühtegi taotlust sellel perioodil ei esitatud. Taotlusvooruks planeeritud eelarve oli 0,5 miljonit eurot.

Kokku on aastatel 2014-2020. aastal määrati toetust 1 518 906 eurot, millest 96% on välja makstud. Kõik toetused on määratud loomakasvatuse sihtvaldkonda. Toetuse määramine, maksmine ning makstud toetuste osakaal määratud toetustest on esitatud tabelis 46.

Tabel 46. Tegevuse liigis 5.2 toetuste määramine ja maksmine aastatel 2014-2020

Taotlusvoor	Määratud toetuse summa	Maksud toetuse summa	Makstud toetuse (%)
I taotlusvoor	882 825	845 452	96
II taotlusvoor	276 150	262 150	95
III taotlusvoor	359 931	348 987	97
Kokku	**1 518 906**	**1 456 589**	**96**

5.2 Ülevaade realiseeritud väljundnäitajatest

Meetmel 5 on üks kohustuslikult kogutav väljundindikaator.

O.1 Avaliku sektori kogukulud: tegevuse liigi 5.2 eelarveks on planeeritud 2 000 000 eurot. 31.12.2020 seisuga on väljamakstud toetust 1 456 589 eurot, mis moodustab planeeritud kogueelarvest 73% (vt tabel 47).

Tabel 47. Tegevuse liigi 5.2 avaliku sektori kogukulud eurodes

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.1 Avaliku sektori kogukulud	1 456 589	2 000 000	73%

6. Meetme 6 „Põllumajandusettevõtete ja ettevõtluse areng“ ülevaade

Meede 6 jaguneb kolmeks tegevuse liigiks:

1) tegevuse liik 6.1 „Noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamine“;
2) tegevuse liik 6.3 „Väikeste põllumajandusettevõtete arendamine“;
3) tegevuse liik 6.4 „Investeeringud majandustegevuse mitmekesistamiseks maapiirkonnas mittepõllumajandusliku tegevuse suunas“.

6.1 Tegevuse liigi 6.1 „Noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamine“ ülevaade

Tegevuse liigi 6.1 üldeesmärgiks on noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamise hõlbustamine ja põlvkondade vahetusele kaasaaitamine põllumajanduses ning kaasaegsete teadmistega ja kogemustega põllumajandustootjate jätkusuutliku vanuselise struktuuri kujundamisele kaasaaitamine. Spetsiifilisteks eesmärkideks on noorte põllumajandustootjate abistamine põllumajandusliku majapidamise sisseseadmisel, noorte põllumajandustootjate ettevõtte edaspidine struktuuriline kohandamine, tööhõive võimaluste laiendamine noortele ning noorte põllumajandustootjate erialase pädevuse ja töökogemuse suurendamine.

Tegevuse liigi 6.1 kõik projektid panustavad sihtvaldkonna 2B. Kui tegevuse liigi 6.1 projektil on lisanduv sihtvaldkond, millesse projekt täiendavalt panustab, siis tuleb lisaks peamisele sihtvaldkonnale 2B määratleda ka lisanduv sihtvaldkond, kas 2A, 5C või 6A järgmiselt:

1) projektid, mis tehakse ettevõtjate poolt, kes on üle võtnud oma vanema, vanavanema või mõne muu ettevõtte, panustavad sihtvaldkonda 2A;
2) projektid, mille raames tehakse investeeringuid bioenergiasse, panustavad sihtvaldkonda 5C;
3) projektid, mis tehakse ettevõtjate poolt, kes on asutanud uue ettevõte, panustavad sihtvaldkonda 6A.

6.1.1 Ülevaade finantsnäitajatest

Seisuga 31.12.2020 oli MAK 2014–2020 tegevuse liigi 6.1 kavandatud eelarve kokku 22 124 000 eurot. Noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamise toetust rahastatakse 82% ulatuses Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) ning 18% ulatuses Eesti riigi riigieelarvest.

Perioodil 2014–2020 on tegevuse liigi 6.1 rakendamiseks toimunud viis taotlusvooru. Toetuse taotlemine taotlusvoorude lõikes on esitatud tabelis 48. 2020. a toimus tegevuse liigi 6.1 viies taotlusvoor ajavahemikul 26.08-02.09.2020. Taotlusvooru eelarveks oli kavandatud 3 750 000 eurot. Kokku esitati selles taotlusvoorus 134 taotlust kogusummas 5 343 742 eurot, millest rahuldati 93 taotlust kogusummas 3 718 644 eurot. Toetust taotleti ette nähtud viienda taotlusvooru eelarvest 42% rohkem.

Tabel 48. Tegevuse liigist 6.1 toetuse taotlemine taotlusvoorude lõikes

Taotlusvoor	Vastuvõetud toetustaotlused			
	Taotlejate arv	Taotluste arv	Investeeringu kogumaksumus	Toetuse summa
I taotlusvoor	238	238	11 035 003	9 472 672

II taotlusvoor	191	191	8 918 563	7 635 856
III taotlusvoor	184	184	8 363 777	7 343 181
IV taotlusvoor	149	149	6 268 232	5 877 174
V taotlusvoor	134	134	5 670 247	5 343 742
Kokku	**757**	**896**	**40 255 823**	**35 672 627**

Viiendas taotlusvoorus esitatud taotlustest rahuldati 69%. Tegevuse liigis 6.1 on viie taotlusvooru peale kokku rahuldatud 549 taotlust, millega on kokku määratud toetust summas 21 829 576 eurot. Heakskiidetud taotluste arv ja määratud toetused taotlusvoorude lõikes on esitatud tabelis 49.

Tabel 49. Tegevuse liigist 6.1 heakskiidetud taotluste arv taotlusvoorude lõikes

Taotlusvoor	Rahuldatud toetustaotlused			
	Taotlejate arv	Taotluste arv	Investeeringu kogumaksumus	Toetuse summa
I taotlusvoor	106	106	5 009 401	4 199 252
II taotlusvoor	119	119	5 521 564	4 698 287
III taotlusvoor	125	125	5 657 579	4 995 271
IV taotlusvoor	106	106	4 360 870	4 218 121
V taotlusvoor	93	93	3 824 977	3 718 644
Kokku	**549**	**549**	**24 374 394**	**21 829 576**

Toetuse väljamaksmine 2020. aastal on kajastatud tabelis 50. Tegevuse alaliigist 6.1 väljamakstud toetuse summa 2020. a oli 4 286 508 eurot, mille puhul oli tegemist esimese kuni viienda taotlusvooru raames heaks kiidetud taotluste väljamaksetega, sh 2020. a maksti viienda taotlusvooru toetuseid välja 2 798 983 eurot ulatuses.

Tabel 50. Tegevuse liigist 6.1 toetuse väljamaksmine 2020. aastal

Taotlusvoor	Toetuse maksed			
	Taotlejate arv	Taotluste arv	Investeeringu kogumaksumus	Toetuse summa
I taotlusvoor	8	8	13 264	72 982
II taotlusvoor	27	27	37 746	269 859
III taotlusvoor	80	80	459 594	799 032
IV taotlusvoor	31	31	125 503	345 650
V taotlusvoor	93	93	3 820 977	2 798 983
Kokku	**239**	**239**	**4 457 087**	**4 286 508**

Tegevuse liigi 6.1 raames on perioodil 2014–2020 tehtud väljamakseid kokku summas 19 973 222 eurot, mis moodustab tegevuse liigi kogueelarvest (22 124 000 eurot) 90%. Makstud toetuste abil tehakse investeeringuid 26 172 102 eurot väärtuses. Toetuse väljamaksmine taotlusvoorude lõikes on kajastatud tabelis 51.

Tabel 51. Tegevuse liik 6.1 toetuse väljamaksmine perioodil 2014–2020

Taotlusvoor	Toetuse maksed			
	Taotlejate arv	Taotluste arv	Investeeringu kogumaksumus	Toetuse summa
I taotlusvoor	106	106	5 363 831	4 142 234
II taotlusvoor	120	120	6 206 661	4 647 352
III taotlusvoor	127	127	6 128 843	4 875 411
IV taotlusvoor	108	108	4 651 787	3 509 241
V taotlusvoor	93	93	3 820 977	2 798 983
Kokku	**554**	**554**	**26 172 102**	**19 973 222**

6.2 Tegevuse liigi 6.3 „Väikeste põllumajandusettevõtete arendamine“ ülevaade

Tegevuse liigi 6.3 üldeesmärk on aidata kaasa mitmekesise põllumajandusettevõtete struktuuri säilimisele ja spetsiifilised eesmärgid on väikeste põllumajandusettevõtete põhivara moderniseerimine ning majandusliku toimimise parandamine. Tegevuse liigi 6.3 projektid panustavad, kas sihtvaldkonda 2A või 6A. Lisaks võib projektil olla kaasnevaks sihtvaldkonnaks 2B.

6.2.1 Ülevaade finantsnäitajatest

Seisuga 31.12.2020 oli MAK 2014–2020 tegevuse liigi 6.3 kavandatud eelarve kokku 30 000 000 eurot, millest moodustab EAFRD osa 10 625 000 eurot ning Ühise Põllumajanduspoliitika (ÜPP) I sambast ümbertõstetud vahendid 17 500 000 eurot ja Eesti riigi eelarve 1 875 000 eurot.

Perioodil 2014–2020 on tegevuse liigi 6.3 rakendamiseks toimunud seitse taotlusvooru. Toetuse taotlemine taotlusvoorude lõikes on esitatud tabelis 52. 2020. a toimus tegevuse liigi 6.3 seitsmes taotlusvoor ajavahemikul 01-08.04.2020. Taotlusvooru eelarveks oli kavandatud 2 500 000 eurot. Kokku esitati selles taotlusvoorus 154 taotlust kogusummas 2 230 552 eurot, millest rahuldati 103 taotlust kogusummas 1 515 593 eurot. Toetust taotleti ette nähtud seitsmenda taotlusvooru eelarvest 12% vähem.

Tabel 52. Tegevuse liigist 6.3 toetuse taotlemine taotlusvoorude lõikes

Taotlusvoor	Taotlemine			
	Taotlejate arv	Taotluste arv	Investeeringu kogumaksumus	Toetuse summa
I taotlusvoor	729	729	15 453 052	10 705 040
II taotlusvoor	15	15	237 912	222 252
III taotlusvoor	571	581	11 655 945	8 366 047
IV taotlusvoor	504	504	12 196 232	7 351 560
V taotlusvoor	317	317	7 515 543	4 612 747
VI taotlusvoor	235	235	4 855 287	3 388 695
VII taotlusvoor	154	154	3 018 826	2 230 552
Kokku	**2 124**	**2 535**	**54 932 800**	**36 876 896**

Seitsmendas taotlusvoorus esitatud taotlustest rahuldati 66%. Tegevuse liigis 6.3 on seitsme taotlusvooru peale kokku rahuldatud 1840 taotlust, millega on kokku määratud toetust summas 26 925 931 eurot. Heakskiidetud taotluste arv ja määratud toetused taotlusvoorude lõikes on esitatud tabelis 53.

Tabel 53. Tegevuse liigist 6.3 heakskiidetud taotluste arv taotlusvoorude lõikes

Taotlusvoor	Rahuldatud toetustaotlused			
	Taotlejate arv	Taotluste arv	Investeeringu kogumaksumus	Toetuse summa
I taotlusvoor	632	632	13 374 547	9 272 465
II taotlusvoor	8	8	130 660	120 000
III taotlusvoor	336	336	7 107 919	4 949 901
IV taotlusvoor	334	334	8 200 368	4 906 795
V taotlusvoor	246	246	5 769 771	3 570 367
VI taotlusvoor	181	181	3 774 468	2 590 808
VII taotlusvoor	103	103	2 038 274	1 515 593

Kokku	**1 811**	**1 840**	**40 396 009**	**26 925 931**

Toetuse väljamaksmine 2020. aastal on kajastatud tabelis 54. Tegevuse alaliigist 6.3 väljamakstud toetuse summa 2020. a oli 1 653 023 eurot, mille puhul oli tegemist esimese kuni seitsmenda taotlusvooru raames heaks kiidetud taotluste väljamaksetega, sh 2020. a maksti seitsmenda taotlusvooru toetuseid välja 1 485 597 eurot ulatuses.

Tabel 54. Tegevuse liigist 6.3 toetuse väljamaksmine 2020. aastal

Taotlusvoor	Toetuse maksed			
	Taotlejate arv	Taotluste arv	Investeeringu kogumaksumus	Toetuse summa
I taotlusvoor	0	0	0	0
II taotlusvoor	0	0	0	0
III taotlusvoor	0	0	0	0
IV taotlusvoor	2	2	25 814	7 500
V taotlusvoor	0	0	0	0
VI taotlusvoor	39	39	92 834	159 926
VII taotlusvoor	103	103	2 138 569	1 485 597
Kokku	**144**	**144**	**2 257 219**	**1 653 023**

Tegevuse liigi 6.3 raames on perioodil 2014–2020 tehtud väljamakseid kokku summas 26 871 311 eurot, mis moodustab tegevuse liigi kogueelarvest (30 000 000 eurot) 89%. Makstud toetuste abil tehakse investeeringuid 42 485 507 euro väärtuses. Toetuse väljamaksmine taotlusvoorude lõikes on kajastatud tabelis 55.

Tabel 55. Tegevuse liigist 6.3 toetuse väljamaksmine perioodil 2014–2020

Taotlusvoor	Toetuse maksed			
	Taotlejate arv	Taotluste arv	Investeeringu kogumaksumus	Toetuse summa
I taotlusvoor	632	632	13 187 718	9 156 510
II taotlusvoor	8	8	121 785	112 500
III taotlusvoor	342	342	7 743 900	4 975 443
IV taotlusvoor	339	339	9 021 336	4 948 020
V taotlusvoor	249	249	6 232 697	3 591 179
VI taotlusvoor	182	182	4 039 500	2 602 058
VII taotlusvoor	103	103	2 138 569	1 485 597
Kokku	**1 822**	**1 855**	**42 485 507**	**26 871 311**

6.3 Tegevuse liigi 6.4 „Investeeringud majandustegevuse mitmekesistamiseks maapiirkonnas mittepõllumajandusliku tegevuse suunas“ ülevaade

Tegevuse liigi 6.4 üldeesmärk on maapiirkonnas (eelkõige keskustest eemale jäävates piirkondades) püsiva majandusliku baasi ning sobivate ja atraktiivsete töökohtade loomise soodustamiseks maaettevõtluse mitmekesistamine ja arendamine. Üheks maaettevõtluse tulevikuvõimaluseks on ka taastuvenergial, sh bioenergial, põhinevate lahenduste laialdasem kasutuselevõtt. Seepärast on tegevuse liigi 6.4 raames võimalik toetust taotleda taastuvenergia kasutamiseks mõeldud investeeringute toetamiseks. Lisaks sihtvaldkondadele 6A ja 5C, mille alt tegevuse liik on programmeeritud, võib kaasnevaks sihtvaldkonnaks olla ka 6B.

6.3.1 Ülevaade finantsnäitajatest

Programmiperioodil 2014–2020 on tegevuse liigi 6.4 kavandatud eelarve kokku 64 614 170 eurot, millest 56 000 000 eurot moodustab tagastamatu abi (kogu summa on programmeeritud sihtvaldkond 6A alt) ja 8 614 170 eurot finantsinstrument (7 224 170 eurot sihtvaldkond 6A ja 1 390 000 eurot sihtvaldkond 5C).

2020. aastas taotlusvoore ei toimunud. Toetust maksti välja eelneva nelja taotlusvooru taotlustele. 2020. a lõpu seisuga on välja makstud toetuseid kokku summas 28 395 031 eurot, mis moodustab 50,7% meetme eelarvest.

6.3.2 Finantsinstrument

Tegevuse liig 6.4 puhul rakendatakse finantsinstrumente, mis on programmeeritud sihtvaldkondade 6A ja 5C alt. Finantstootest „Mikro- ja väikeettevõtete kasvulaen“ on kumulatiivselt programmiperioodi algusest 31.12.2020. aasta seisuga laenulepinguid sõlmitud 74 ettevõtjaga kogusummas 6 152 000 eurot. Finantstootest „Pikaajaline investeerimislaen“ on kumulatiivselt programmiperioodi algusest 31.12.2020. aasta seisuga laenulepinguid sõlmitud 9 ettevõtjaga kogusummas 2 906 255 eurot. Kokku on meetmest 6.4 laenu saanud 83 kogusummas 9 059 055 eurot, sh 395 563 euro ulatuses tagasi laekunud rahast.

6.4 Ülevaade realiseeritud väljundnäitajatest

Meetme 6 väljundindikaatorid:

- O.1 Avaliku sektori kogukulud;
- O.2 Koguinvesteering (avalik + erasektor);
- O.4 Toetusesaajate arv

O.1 Avaliku sektori kogukulud: meetme 6 avaliku sektori kogukulude väärtuseks on perioodil 2014-2020 planeeritud 116 738 170 eurot. 31.12.2020 seisuga on avaliku sektori kogukulu 83 615 799 eurot (s.h finantsinstrument 8 376 229), mis on 71% planeeritud eelarvest.

Tabel 56. Meetme 6 avaliku sektori kogukulud eurodes

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.1 Avaliku sektori kogukulud	83 615 799	116 738 170	71%

O.2 Koguinvesteering (avalik + erasektor): perioodi 2014–2020 kohta on kavandatud, et meetme 6 tagamastu abi kaudu koguinvesteering on kokku 196 990 000 eurot (vt tabel 57). Koguinvesteering perioodil 2014–2020 oli 138 239 162 eurot.

Tabel 57. Meetme 6 koguinvesteering eurodes

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.2 Koguinvesteering eurodes (avalik + erasektor)	138 239 162	196 990 000	70%

Tegevuse liik 6.1

O.1 Avaliku sektori kogukulud: tegevuse liigi 6.1 eelarveks perioodil 2014–2020 on planeeritud 22 124 000 eurot. Perioodil 2014–2020 olid avaliku sektori kogukulud 19 973 223 eurot, mis on 90% kogu programmiperioodiks planeeritud eelarvest (vt tabel 58).

Tabel 58. Tegevuse liigi 6.1 avaliku sektori kogukulud eurodes

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.1 Avaliku sektori kogukulud	19 973 223	22 124 000	90%

O.2 Koguinvesteering (avalik + erasektor): perioodi 2014–2020 kohta on kavandatud, et koguinvesteering tegevuse liigist 6.1 on kokku 23 100 000 eurot (vt tabel 59). Koguinvesteering perioodil 2014–2020 oli 26 172 102 eurot.

Tabel 59. Tegevuse liigi 6.1 koguinvesteering eurodes

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.2 Koguinvesteering eurodes (avalik + erasektor)	26 172 102	23 100 000	113%

O.4 Toetusesaajate arv: perioodi 2014–2020 kohta on kavandatud, et nende põllumajanduslike majapidamiste arv, kes on saanud noortele põllumajandustootjatele antavat äriettevõtte asutamise toetust on 553. Perioodil 2014-2020 on planeeritud eesmärgist saavutatud 100% ja toetust on saanud 554 noort põllumajandustootjat.

Tabel 60. Tegevuse liigi 6.1 toetussaajate arv

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.4 Toetusesaajate arv	554	553	100%

Tegevuse liik 6.3

O.1 Avaliku sektori kogukulud: tegevuse liigi 6.3 eelarveks perioodil 2014–2020 on planeeritud 30 000 000 eurot. Perioodil 2014–2020 oli avaliku sektori kogukulu 26 871 311 eurot, s.o 89% kogu programmiperioodiks planeeritust (vt tabel 61).

Tabel 61. Tegevuse liigi 6.3 avaliku sektori kogukulud eurodes

Väljundindikaatori nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.1 Avaliku sektori kogukulud	26 871 311	30 000 000	89%

O.4 Toetusesaajate arv: seisuga 31.12.2020 on MAKis planeeritud, et nende põllumajanduslike majapidamiste arv, kes saavad äriettevõtte asutamise toetust väikeste põllumajandusettevõtete arendamiseks sihtvaldkonnas 2A on 1200. Perioodil 2014–2020 oli O.4 väärtuseks sihtvaldkonda 2A 1 106, s.o 92% kogu programmiperioodiks kavandatust (vt tabel 62).

Tabel 62. Tegevuse liigi 6.3 toetussaajate arv sihtavldkonda 2A

Väljundindikaatori nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.4 Toetusesaajate arv	1 106	1 200	92%

Tegevuse liik 6.4

O.1 Avaliku sektori kogukulud: perioodi 2014-2020 tegevuse liigi 6.4 tagastamatu abi ja finantsinstrumendi planeeritud avaliku sektori kogukulu on 64 614 170 eurot. Avaliku sektori kogukulu seisuga 31.12.2020 on 36 771 266 eurot, mis on 57% kogu programmiperioodiks kavandatust. Perioodi 2014–2020 planeeritud väärtus finantsinstrumendi osas on 8 614 170 eurot. Avaliku sektori kogukulu finantsinstrumendi osas seisuga 31.12.2020 on olnud 8 376 229 eurot, s.o. 97% kogu programmiperioodiks kavandatust.

Tabel 63. Tegevuse liigi 6.4 avaliku sektori kogukulud eurodes

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.1 Avaliku sektori kogukulud	36 771 266	64 614 170	57%

O.4 Toetusesaajate arv: seisuga 31.12.2020 on saanud toetust investeerimiseks mittepõllumajanduslikesse tegevustesse maapiirkondades 414 ettevõtjat, mis on 109% perioodiks 2014-2020 planeeritud väärtusest. Kogu perioodiks oli planeeritud antud tegevuse liigi alt toetada vähemalt 380 ettevõtjat.

Tabel 64. Tegevuse liigi 6.4 toetussaajate arv*

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.4 Toetusesaajate arv	414	380	109%

**tagastamatu abi kasusaaja.*

7. Meetme 8 „Investeeringud metsaala arengusse ja metsade elujõulisuse parandamisse“ ülevaade

Meetme 8 eesmärk on majandada metsa jätkusuutlikult ja tulemuslikult, mis soodustab metsa elujõulisuse tõstmist metsa liigilise koosseisu parandamise või muude metsakasvatusvõtete rakendamise kaudu, metsa bioloogilise mitmekesisuse, tervikliku ökosüsteemi ja kaitsefunktsiooni säilimist ja taastamist, aidates alal hoida metsa multifunktsionaalset rolli ning selle vaimset ja kultuurilist pärandit.

Meetme 8 tegevuse liikide 8.3 ja 8.4 projektid panustavad tervikuna prioriteet 4 sihtvaldkondadesse 4A, 4B ja 4C. Tegevuse liigi 8.6 projektid, mis antud meetme osas on metsamajandamisvõtete rakendamine metsa majandusliku väärtuse parandamiseks, panustab sihtvaldkonda 5C.

Meede 8 jaguneb kolmeks tegevuse liigiks:

1) tegevuse liik 8.3 „Toetus metsakahjustuste ennetamiseks“;
2) tegevuse liik 8.4 „Toetus metsapõlengutest ja loodusõnnetustest tingitud metsakahjustuste taastamiseks“;
3) tegevuse liik 8.6 „Toetus metsade elujõulisuse ja majandusliku väärtuse parandamiseks“.

7.1 Ülevaade finantsnäitajatest

Programmperioodil 2014–2020 on meetme 8 kavandatud eelarve 8 912 941 eurot, millest EAFRD osa moodustab 6 726 000 eurot, 1 000 000 eurot on ÜPP I sambast ümber tõstetud vahendid ja Eesti riigi eelarve 1 186 941 eurot. Seejuures tegevuse liikide 8.3 ja 8.4 rakendamiseks on ette nähtud 1 200 000 eurot ja tegevuse liigi 8.6. rakendamiseks 7 712 941 eurot.

Meetme 8 programmiperioodi VI taotlusvoorus, mis toimus ajavahemikul 5.02–25.02.2020, sai toetust taotleda kõikide tegevuse liikide (8.3, 8.4, 8.6) raames.

Meetme 8 raames esitatud taotluste arv 2020. a taotlusvoorus oli kokku 418, kusjuures tegevuse liikide lõikes jagunevad taotlused alljärgnevalt:

1. tegevuse liigi 8.3 puhul esitati 17 taotlust;
2. tegevuse liigi 8.4 puhul esitati 30 taotlust;
3. tegevuse liigi 8.6 puhul esitati 371 taotlust.

Meetme 8 raames taotletud toetuse summa 2020. a oli kokku 2 178 385 eurot, mis tegevuse liikide lõikes jaguneb alljärgnevalt:

1. tegevuse liigi 8.3 puhul taotleti 43 391 eurot;
2. tegevuse liigi 8.4 puhul taotleti 97 696 eurot;
3. tegevuse liigi 8.6 puhul taotleti 2 037 297 eurot.

Meetme 8 raames heakskiidetud taotluste arv 2020. a oli kokku 345, kusjuures tegevuse liikide lõikes jagunevad taotlused alljärgnevalt:

1. tegevuse liigi 8.3 puhul kiideti heaks 17 taotlust;
2. tegevuse liigi 8.4 puhul kiideti heaks 16 taotlust;
3. tegevuse liigi 8.6 puhul kiideti heaks 312 taotlust.

Meetme 8 raames kiideti heaks taotlusi toetussummas 2020. a 1 806 396 eurot, mis tegevuse liikide lõikes jaguneb alljärgnevalt:

1. tegevuse liik 8.3 puhul kiideti heaks taotlusi toetussummas 28 222 eurot;
2. tegevuse liik 8.4 puhul kiideti heaks taotlusi toetussummas 76 849 eurot;
3. tegevuse liik 8.6 puhul kiideti heaks taotlusi toetussummas 1 701 325 eurot.

Meetme 8 raames väljamakstud taotluste arv 2020. a oli kokku 324, kusjuures tegevuse liikide lõikes jagunevad taotlused alljärgnevalt:

1. tegevuse liik 8.3 puhul maksti välja 11 taotlust;
2. tegevuse liik 8.4 puhul maksti välja 11 taotlust;
3. tegevuse liik 8.6 puhul maksti välja 302 taotlust.

Meetme 8 raames maksti 2020. a välja toetust 1 354 649 eurot, mis tegevuse liikide lõikes jaguneb alljärgnevalt:

1. tegevuse liik 8.3 puhul kiideti heaks taotlusi toetussummas 26 710 eurot;
2. tegevuse liik 8.4 puhul kiideti heaks taotlusi toetussummas 43 045 eurot;
3. tegevuse liik 8.6 puhul kiideti heaks taotlusi toetussummas 1 284 894 eurot.

Kokku meetme 8 eelarvest kogu programmperioodi jooksul välja makstud toetuse summa osakaal kogueelarvest 2020. a lõpu seisuga 75%, kusjuures

1. tegevuse 8.3 ja 8.4 eelarvest on välja makstud 95%;
2. tegevuse liigi 8.6 eelarvest on välja makstud 72%.

Meetme 8 puhul on programmperioodi jooksul vabanenud vahendeid kokku 1 545 380 eurot. Vabanenud vahendeid kasutatakse meetme projektide kaasrahastamiseks järgnevates taotlusvoorudes. Tegevuse liikide lõikes on vabanenud vahendeid alljärgnevalt:

1. tegevuse liigi 8.3 puhul on vabanenud 28 442 eurot;
2. tegevuse liigi 8.4 puhul on vabanenud 151 232 eurot;
3. tegevuse liigi 8.6 puhul on vabanenud 1 365 706 eurot.

7.2 Ülevaade realiseeritud väljundnäitajatest

Meetmel 8 on viis kohustuslikult kogutavat väljundindikaatorit.

Meetme 8 väljundindikaatorid:

- O.1 – Avaliku sektori kogukulud;
- O.2 – Koguinvesteering (avalik + erasektor);
- O.3 – Toetust saanud tegevuste arv;
- O.4 – Toetusesaajate arv;
- O.5 – Kogupindala.

O.1 Avaliku sektori kogukulud: meetme 8 avaliku sektori kogukulud perioodil 2014–2020 planeeritud väärtus on 8 912 941 eurot. Seisuga 31.12.2020 on meetmest 8 tehtud väljamakseid 6 669 006 eurot ulatuses (vt tabel 65).

Tabel 65. Meetme 8 avaliku sektori kogukulud eurodes

Väljundindikaatori nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.1 Avaliku sektori kogukulud	6 669 006	8 912 941,17	75%

Tegevuse liigid 8.3 ja 8.4

O.1 Avaliku sektori kogukulud: avaliku sektori kogukulud tegevuste liikide 8.3 ja 8.4 kohta perioodil 2014–2020 planeeritud väärtuseks on 1 200 000 eurot. Seisuga 31.12.2020 on tehtud tegevuse liigist 8.3 ja 8.4 väljamakseid 1 134 884 eurot (vt tabel 66).

Tabel 66. Tegevuste liikide 8.3 ja 8.4 avaliku sektori kogukulud eurodes

Väljundindikaatori nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.1 Avaliku sektori kogukulud	1 134 884	1 200 000	95%

O.4 Toetussaajate arv: perioodi 2014–2020 kohta on kavandatud, et tegevuse liigist 8.3 metsakahjustuste ennetusmeetmete rakendamiseks toetust saanute arv on 200. Seisuga 31.12.2020 on tehtud tegevuse liigist 8.3 väljamakseid 61 erametsaomaniku 161 omandile (vt tabel 67). Määratud taotluste järgi on taotlusi heaks kiidetud 103 erametsaomaniku 243 omandile.

Tabel 67. Metsakahjustuste ennetusmeetmete rakendamiseks toetust saanute arv (8.3)

Väljundindikaatori nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.4 Toetusesaajate arv	61	200	30%

**metsaomanike, kellele kuuluval metsamaal ennetustegevusi tehti arv. Metsaühistute puhul nende metsaühistu liikmete, kelle metsamaal ennetustegevusi tehti, arv.*

O.5 Toetatud pindala (ha): seisuga 31.12.2020 tehti tegevuse liigist 8.3 väljamakseid 439 hektari kohta ja tegevuse liigist 8.4 1840 hektari kohta (vt tabel 68).

Tabel 68. Tegevuste liikidest 8.3 ja 8.4 toetatud pindala (ha)

Väljundindikaatori nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.5 Kogupindala (ha)	2279	N/A	N/A
sh tegevuse liik 8.3*	439	N/A	N/A
sh tegevuse liik 8.4*	1840	N/A	N/A

- **tegevuse liigi 8.3 puhul moodustab ennetustegevusega toetatud metsamaa pindala taimekahjustuste ennetamiseks toetatud metsamaa pindala ja katastriüksuste, kus metsatulekahju ennetustegevusi ellu viidi, pindala*
- **tegevuse liigi 8.4 puhul moodustab kahjustatud metsa taastamiseks toetatud metsamaa pindala uue metsakultuuri rajamiseks, maapinna ettevalmistamiseks ja metsakultuuri hoolduseks toetatud pindala*

Tegevuse liik 8.6

O.1 Avaliku sektori kogukulud: tegevuse liigi 8.6 avaliku sektori kogukulud perioodil 2014–2020 planeeritud väärtus on 7 712 941,17 eurot. Seisuga 31.12.2020 on tehtud tegevuse liigist 8.6 väljamakseid 5 534 123 euro ulatuses (vt tabel 69).

Tabel 69. Tegevuse liigi 8.6 avaliku sektori kogukulud eurodes

Väljundindikaatori nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.1 Avaliku sektori kogukulud	5 534 123	7 712 941,17	72%

O.2 Koguinvesteering (avalik + erasektor): perioodil 2014–2020 on tegevuse liigi 8.6 kavandatav koguinvesteering kokku 17 500 000 eurot. Programmiperioodil seisuga 31.12.2020 oli tegevuse liigi 8.6 koguinvesteeringu väärtus 11 243 918 eurot (vt tabel 70).

Tabel 70. Tegevuse liigi 8.6 koguinvesteering eurodes

Väljundindikaatori nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.2 Koguinvesteering (avalik + erasektor) (8.6)	11 243 918	17 500 000	64%

O.3 Toetust saanud tegevuste arv: perioodil 2014–2020 on tegevuse liigist 8.6 metsade elujõulisuse ja majandusliku väärtuse parandamiseks kavandatud toetada 6 800 metsaomandit. Programmiperioodil seisuga 31.12.2020 on tegevuse liigist 8.6 tehtud väljamakseid 2638 metsaomaniku 9474 omandile (vt tabel 71).

Tabel 71. Tegevuse liigi 8.6 toetust saanud tegevuste arv

Väljundindikaatori nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.3 Metsade elujõulisuse ja majandusliku väärtuse parandamiseks toetatud metsaomandite arv* (8.6)	9474	6 800	139%

***metsaomanike, kelle metsamaal metsade elujõulisuse ja majandusliku väärtuse parandamise tegevusi tehti, omandite arv. Metsaühistute puhul nende metsaühistu liikmete, kelle metsamaal metsade elujõulisuse ja majandusliku väärtuse parandamise tegevusi tehti, omandite arv.*

8. Meetme 9 „Tootjarühmade ja –organisatsioonide loomine“ ülevaade

Meetme 9 eesmärk on põllumajandusega tegelevate ettevõtjate ja erametsaomanike konkurentsivõime tõstmine ja turujõu suurendamine nende ühise majandustegevuse edendamise kaudu. Spetsiifilisteks eesmärkideks on administratiivselt ja majanduslikult jätkusuutlike tootjarühmade loomine ja arendamine, nende müügitulu ja liikmete arvu kasv, põllumajandus- ja metsandustoodete ühisturustuse osatähtsuse kasv põllumajandussektori ja metsandussektori müügitulus, ühiselt müügiks ettevalmistatud ja töödeldud põllumajandus- ja metsandustoodete osatähtsuse suurenemine tootjarühmade müügitulus ning tootjarühmadesse kuuluvate tootjate tootmise ja toodangu turunõuetele vastavaks viimine, äri- ja turundusoskuste arendamine ning uuendusprotsesside korraldamine ja lihtsustamine.

Meetme 9 alt rakendatakse tegevuse liiki 9.1 „Tootjarühma loomise ja arendamise toetus“. Tegevuse liigi 9.1 kõik projektid panustavad sihtvaldkonda 3A.

8.1 Ülevaade finantsnäitajatest

Seisuga 31.12.2020 oli MAK 2014-2020 meetme 9 tegevuse liigi 9.1 „Tootjarühma loomise ja arendamise toetus“ kavandatud eelarve kokku 6 000 000 eurot. Tegevuse liigi 9.1 kogueelarvest moodustab EAFRD osa 4 800 000 eurot ja Eesti riigi eelarve 1 200 000 eurot.

2020. a ajavahemikul 24–31.08 toimus tegevuse liigi 9 kuues tootjarühmade tunnustamise taotlusvoor. Ühtegi taotlust ei esitatud. Seisuga 31.12.2020 on perioodil 2014-2020 tunnustatud kokku 18 tootjarühma. 2020. a tootjarühma loomise ja arendamise taotlusvooru ei avatud. Tootjarühmadele, kellele on varasemalt määratud toetus MAK 2007-2013 allmeetmes 1.9 „Tootjarühmade loomise ja arendamise toetus“, toetuse maksmist 2020. a ei toimunud. Tegevuse liigis 9.1 rahuldati maksenõudeid 2020. aastal 15-le toetuse taotlejale 907 682 eurot ulatuses (vt. tabel 72).

Tabel 72. Tegevuse liigist 9.1 toetuse maksmine 2020. aastal

Taotlusvoor	Toetuse maksed			
	Taotlejate arv	Taotluste arv	Investeeringu kogumaksumus	Toetuse summa
I taotlusvoor	5	5	368 792	368 792
II taotlusvoor	5	5	268 836	268 836
III taotlusvoor	5	5	270 053	270 052
Kokku	**15**	**15**	**907 682**	**907 682**

Perioodil 2014-2020 on MAK 2007-2013 allmeetmes 1.9 meetme raames välja makstud 418 181 eurot ning tegevuse liigi 9.1 raames välja makstud 4 477 739 eurot, mis moodustavad 82% tegevuse liigi 9.1 kogueelarvest (vt. tabeleid 73 ja 74).

Tabel 73. MAK 2007-2013 allmeetmes 1.9 toetuse taotlemine ja määramine perioodil 2014-2020

Taotlusvoor	Toetuse maksed			
	Taotlejate arv	Taotluste arv	Investeeringu kogumaksumus	Toetuse summa
I taotlusvoor	8	8	234 951	234 951

II taotlusvoor	7	7	154 459	154 459
III taotlusvoor	2	2	28 771	28 771
Kokku	**9**	**17**	**418 181**	**418 181**

Tabel 74. Tegevuse liigist 9.1 toetuse taotlemine ja määramine perioodil 2014-2020

Taotlusvoor	Toetuse maksed			
	Taotlejate arv	Taotluste arv	Investeeringu kogumaksumus	Toetuse summa
I taotlusvoor	5	5	2 253 164	2 253 164
II taotlusvoor	5	5	1 260 971	1 260 971
III taotlusvoor	5	5	963 604	963 604
Kokku	**15**	**15**	**4 477 739**	**4 477 739**

8.2 Ülevaade realiseeritud väljundnäitajatest

Meetme 9 väljundindikaatorid:

- O.1 Avaliku sektori kogukulud;
- O.3 Toetust saanud tegevuste arv;
- O.9 Toetavates kavades osalevate põllumajanduslike majapidamiste arv.

O.1 Avaliku sektori kogukulud: meetme 9 avaliku sektori kogukulud eurodes perioodil 2014-2020 planeeritud väärtuseks on 6 000 000 eurot. Seisuga 31.12.2020 oli tehtud väljamakseid 4 895 920 eurot, s.o 82% programmiperioodiks kavandatust (vt tabel 75).

Tabel 75. Meetme 9 avaliku sektori kogukulud eurodes

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.1 Avaliku sektori kogukulud	4 895 920	6 000 000	82%

O.3 Toetust saanud tegevuste arv: perioodil 2014-2020 on kavandatud toetada 15 tootjarühma loomist. Seisuga 31.12.2020 oli tegevuse liigist 9.1 tehtud väljamakseid 32 toetatud projektile.

Tabel 76. Tegevuse liigist 9.1 toetust saanud tegevuste arv

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.3 Toetust saanud tegevuste arv	32	15	86%

O.9 Toetatavates tootjarühmades osalevate põllumajanduslike majapidamiste arv: perioodil 2014–2020 on planeeritud toetatavates tootjarühmades osalevate põllumajanduslike majapidamiste arvuks 100. Seisuga 31.12.2020 osales 509 põllumajanduslikku majapidamist toetatavates tootjarühmades (vt tabel 77).

Tabel 77. Toetatavates tootjarühmades osalevate põllumajanduslike majapidamiste arv

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.9 Toetatavates tootjarühmades osalevate põllumajanduslike majapidamiste arv	509	100	509%

9. Meetme 10 „Põllumajanduse keskkonna- ja kliimameede“ ülevaade

Meede 10 koosneb järgmistest tegevuste liikidest:

- 10.1.1 „Põllumajandusliku keskkonnatoetuse põhitoetus“ ehk „Keskkonnasõbraliku majandamise toetus“;
- **PKT lisatoetused**, mida on võimalik taotleda üksnes koos tegevuse liigi 10.1.1 toetusega, on:

  10.1.2 „Piirkondlik veekaitse toetus“;
  10.1.3 „Piirkondlik mullakaitse toetus“;
  10.1.4 „Keskkonnasõbraliku aianduse avamaa köögivilja, ravim- ja maitsetaimede kasvatamise toetus ning maasikakasvatuse toetus“.
- **PKT eritoetused:**

  10.1.4 „Keskkonnasõbraliku aianduse puuvilja- ja marjakasvatuse toetus“;
  10.1.5 „Kohalikku sorti taimede kasvatamise toetus“;
  10.1.6 „Ohustatud tõugu looma pidamise toetus“;
  10.1.7 „Poolloodusliku koosluse hooldamise toetus“.

Meetme 10 „Põllumajanduse keskkonna- ja kliimameede“ tegevuste liigid on kõik tervikuna programmeeritud prioriteet 4 alt (nn plokk-programmeeritud), panustades prioriteet 4 sihtvaldkondadesse 4A, 4B ja 4C. Seejuures tegevuste liigid 10.1.1, 10.1.2, 10.1.4 panustavad kaudselt ka sihtvaldkonda 5D ning tegevuste liigid 10.1.3 ja 10.1.7 panustavad kaudselt sihtvaldkonda 5E.

Programmiperioodil 2014–2020 on meetme 10 eelarve kokku 220 153 666,66 eurot.

Määratud ja makstud andmete erinevused

Määratud summa on sisuliselt taotletud summa, millest on maha arvatud:

- erinevad vähendused (vähendamised erinevuste, hilinemiste, puuduste eest);
- sama taotlusaasta juba varem väljamakstud summa osaline või täielik tagasinõue;
- sama taotlusaasta nõuetele vastavuse vähendused;

ei ole maha arvatud:

- tulevikuvähendusi;
- varasemate taotlusvoorude tagasinõudeid.

Makstud summades ei kajastu nõuetele vastavuse vähendused, tulevikuvähendused, tasaarveldused ega tagasinõuded (s.t kõik tagasinõuded, kaasa arvatud sama aasta tagasinõuded). Määramiste ja maksete andmed tulevad erinevatest süsteemidest, kus on erinev andmete ülesehituse loogika. Seetõttu ei ole määramiste ja maksmiste andmed omavahel üksüheselt kokku viidavad.

9.1 Tegevuse liigi 10.1.1 „Keskkonnasõbraliku majandamise toetus“ ülevaade

Tegevuse liigi 10.1.1 eesmärgiks on soodustada keskkonnasõbralike majandamisviiside kasutuselevõttu ja jätkuvat kasutamist põllumajanduses, et kaitsta mulda ja vett ning parandada

nende seisundit, samuti suurendada elurikkust ja maastikulist mitmekesisust ning tõsta põllumajandustootjate keskkonnateadlikkust.

9.1.1 Ülevaade finantsnäitajatest

Tegevuse liigi 10.1.1 kogueelarve on 160 319 667 eurot, millest EAFRD osa moodustab 92 315 000 eurot, Eesti riigi eelarve 30 771 667 eurot ja ÜPP I sambast ümbertõstetavad vahendid 37 233 000 eurot. 2020. aastal oli kokku 1344 keskkonnasõbraliku majandamise toetuse (KSM) taotlejat. Täiendava veekaitse lisategevuse eest taotles toetust 557 taotlejat. Mesilaste korjealade rajamise lisatoetust taotles 24 taotlejat. Keskkonnasõbraliku majandamise toetuse taotlemisest maakondade lõikes annab ülevaate tabel 78.

Tabel 78. Tegevuse liigi 10.1.1 toetuse taotlemine 2020. aastal

Maakond	Taotlejate arv	Taotletud ühikud, ha		
		KSM põhitegevus	Täiendava veekaitse lisategevus	Mesilaste korjealade rajamise lisategevus
Harjumaa	99	27 863	12 778	12
Hiiumaa	1	245	25	0
Ida-Virumaa	40	10 490	3 824	0
Jõgevamaa	111	41 807	21 036	88
Järvamaa	94	52 966	21 117	16
Läänemaa	35	10 499	5 538	0
Lääne-Virumaa	181	72 290	26 724	77
Põlvamaa	102	28 609	17 253	0
Pärnumaa	122	37 833	21 207	0
Raplamaa	104	30 328	21 719	23
Saaremaa	46	8 724	4 745	33
Tartumaa	137	41 806	21 585	50
Valgamaa	69	18 858	12 282	22
Viljandimaa	117	43 503	21 573	20
Võrumaa	86	14 662	11 164	71
Kokku	**1 344**	**440 264**	**222 569**	**410**

Keskkonnasõbraliku majandamise toetuse 2020. a rahuldamise otsustest 2019. a taotlejatele maakondade lõikes annab ülevaate tabel 79.

Tabel 79. Tegevuse liigi 10.1.1 toetustaotluste rahuldamine 2020. aastal 2019. aastal esitatud taotlustele

Maakond	Heakskiidetud taotlejate arv kokku	Määratud ühikud kokku, ha	Määratud summa kokku
Harjumaa	104	28 243	1 437 241
Hiiumaa	1	24	1 208
Ida-Virumaa	43	10 971	566 809
Jõgevamaa	112	41 969	2 198 779
Järvamaa	100	53 116	2 723 660
Läänemaa	39	10 662	546 741
Lääne-Virumaa	188	71 699	3 775 812
Põlvamaa	109	28 784	1 452 331
Pärnumaa	129	37 892	1 948 602
Raplamaa	109	30 503	1 558 386
Saaremaa	50	8 742	450 449
Tartumaa	143	41 729	2 170 411
Valgamaa	71	18 929	950 851

Viljandimaa	124	43 107	2 208 460
Võrumaa	95	15 124	745 514
Kokku	**1 417**	**441 494**	**22 735 254**

9.2 Tegevuse liigi 10.1.2 „Piirkondlik veekaitse toetus“ ülevaade

Tegevuse liigi 10.1.2 eesmärgiks on põhjavee kvaliteedi säilitamine, vähendades põllumajanduslikult kasutatavatelt maadelt toitainete leostumist ning põhjavette uhtumist.

Toetatakse kahte tegevust:

- 60% põllumaa hoidmine talvise taimkatte all;
- maa kohustuseperioodi jooksul rohumaana hoidmine.

Toetust rakendatakse üksnes nitraaditundlikul alal (NAT) (Pandivere ja Adavere-Põltsamaa piirkond) ning omakorda veelgi kitsamalt võib toetust maa rohumaana hoidmise eest taotleda põllu kohta, mis asub vähemalt 50% ulatuses NTAl asuval kaitsmata põhjaveega alal või olulisel allika- ja karstialal või NTA põllu kohta, millel asub allikas või karstilehter. Pandivere NTA piirkond asub Pandivere kõrgustikul ning on väga allikarohke ja sealt saavad alguse mitu suurt Eesti jõge. Adavere-Põltsamaa NTA piirkond jääb Kesk-Eesti tasandikule ning on oluline vee transiit- ja väljumisala. Pinnakate on NTAl väga õhuke, aluspõhi sageli väga lõheline (karstiala) ning põhjavesi on seetõttu kohati kaitsmata või nõrgalt kaitstud. Ühtlasi on tegemist põhjavee kujunemise alaga. Samas on nendes piirkondades viljakad mullad ning põllumajandusmaa pindala ja põllumajandusloomade arv on Eesti keskmisest suurem.

9.2.1 Ülevaade finantsnäitajatest

Tegevuse liigi 10.1.2 kogueelarve programmiperioodiks 2014–2020 on 5 900 000 eurot. Meedet rakendati esimest korda 2018. a ja 2019. a oli võimalus liituda üksnes neil tootjatel, kellel oli varasemast võetud ja kehtiv kekskonnasõbraliku majandamise toetuse kohustus. 2020. aastal uut 5-aastast VESI toetuse kohustust võtta ei saanud. 2020. aasta taotlusvoor toimus 02.05–21.05.2020 ja hilinenud taotlusi võeti vastu 15. juunini. Taotlusvoorus esitati kokku üksteist taotlust ning neid esitati kolmest nn NTA maakonnast:

- 60% põllumaa hoidmine talvise taimkatte all – esitati üks taotlus 1 031 ha kohta (Järvamaalt);
- maa kohustuseperioodi jooksul rohumaana hoidmine – taotlusi esitati kokku 319 ha kohta.

Jõgevamaalt esitati maa rohumaana hoidmiseks kolm taotlust (34 ha), Järvamaalt samuti kolm taotlust (230 ha) ja Lääne-Virumaalt neli taotlust (56 ha). 2019. aastaga võrreldes pindalad ei muutunud (uusi kohustusi ei olnud võimalik võtta ja kehtivate kohustuste pindala ei suurendatud ega vähendatud). Talvise taimkatte kohustus ei ole hektaripõhine ja selle kohustuse pindala võib seetõttu muutuda. 2020. a pindala oli 2019. a pindalaga võrreldes 45 ha võrra väiksem, 1 031 ha.

2020. a määrati piirkondlikku veekaitsetoetust 2019. a. esitatud taotlustele kokku 31 620 eurot suuruses summas ning maksti välja 31 640 eurot suuruses summas. Toetust said kõik, kes toetust taotlesid.

Jõgevamaa taotlejatele määrati toetust 2 339 eurot, Järvamaa taotlejatele 23 559 eurot ning Lääne-Virumaa taotlejatele 5 723 eurot ning toetus maksti välja vastavalt 2 358 eurot, 23 559 eurot ning 5 723 eurot suuruses summas. Jõgevamaal kiideti maa rohumaana hoidmise eest heaks 3 taotlust 34 hektarile, Järvamaal 3 taotlust 230 hektarile ning Lääne-Virumaal 4 taotlust 56 hektarile. Talvise taimkatte hoidmise eest kiideti heaks ja maksti välja ainus taotlus, mis 2019. a esitati, kokku 1 076 hektarile Järvamaalt.

9.3 Tegevuse liigi 10.1.3 „Piirkondlik mullakaitse toetus“ ülevaade

Tegevuse liigi 10.1.3 üldeesmärgiks on tagada erodeeritud ja turvasmuldade jätkusuutlik kasutamine ning muldade degradatsiooni minimeerimine. Spetsiifilisteks eesmärkideks on:

- kasvuhoonegaaside emissiooni piiramine;
- mullaerosiooni (sh deflatsiooni) piiramine, toitainete leostumise vähendamine;
- mulla orgaanilise aine sisalduse säilitamine ja suurendamine.

Toetus suunab keskkonnasõbraliku majandamise toetuse saajaid oma turvas- ja erodeeritud muldadega põldude aktiivse harimise asemel leidma alternatiivseid mulda säästvaid kasutusvõimalusi nagu nt loomakasvatus ja karjatamine, mesilaste pidamine, viljapuu- ja marjakasvatus jm.

9.3.1 Ülevaade finantsnäitajatest

Tegevuse liigi 10.1.3 kogueelarve programmiperioodiks 2014–2020 on 6 000 000 eurot. Piirkondliku mullakaitse toetuse V taotlusvoor toimus 02–21.05.2020 ja hilinenud taotlusi võeti vastu 15. juunini.

Selles taotlusvoorus esitati kokku 228 taotlust 11 676 hektari kohta. 2019. aastaga võrreldes vähenes taotlejate arv 15 ja pindala 416 hektari võrra. Kõige enam taotlusi esitati Harjumaalt, 35 taotlust 2 690 ha kohta ning teistest enam taotlusi (28) esitati ka Pärnumaalt, kokku 1 700 hektarile. Taotlusi ei esitatud Hiiumaa põllumajandusmaa kohta ning teiste maakondadega võrreldes esitati vähem taotlusi (ja oli taotlustes vähem hektareid kirjas) Ida-Virumaalt ja Valgamaalt.

2019.a taotlusvoorust kiideti 2020. a heaks 237 taotlust 11 798 hektari kohta 583 820 suuruses summas. Toetust maksti 237 taotlejale 589 836 eurot suuruses summas.

9.4 Tegevuse liigi 10.1.4 „Keskkonnasõbraliku aianduse toetus“ ülevaade

Tegevuse liigi 10.1.4 üldeesmärk on soodustada keskkonnasõbralikumate praktikate rakendamist aianduskultuuride kasvatamisel. Spetsiifilised eesmärgid on:

- vähendada taimekaitsevahendite kasutamist;
- tagada tarbijatele tervislikum toit;
- vähendada toitainete leostumist mullast;
- aidata kaasa bioloogilise mitmekesisuse säilimisele põllumajandusmaastikus.

9.4.1 Ülevaade finantsnäitajatest

Tegevuse liigi 10.1.4 kogueelarve programmiperioodiks 2014–2020 on 3 118 000 eurot. Keskkonnasõbraliku aianduse toetuse kuues taotlusvoor toimus 02.05–21.05.2020 ja hilinenud taotlusi võeti vastu 15. juunini.

Keskkonnasõbraliku aianduse toetuse keskkonnasõbraliku köögivilja-, ravimtaime- ja maitsetaimekasvatuse tegevuse eest toetuse taotlemiseks esitati 2020. a 35 taotlust ning keskkonnasõbraliku maasikakasvatuse tegevuse eest toetuse taotlemiseks 24 taotlust. Keskkonnasõbraliku aianduse toetuse puuvilja- ja marjakasvatuse tegevuse eest toetuse taotlemiseks esitati 2020. a 22 taotlust.

KSK-d taotleti 2020. a kokku 890 hektarile, sealhulgas keskkonnasõbraliku köögivilja-, ravimtaime- ja maitsetaimekasvatuse toetust 695 hektarile ja keskkonnasõbraliku maasikakasvatuse toetust 195 hektarile. KSA-d taotleti 109 hektarile. Kogu tegevuse liigi 10.1.4 peale kokku taotleti 2020. a toetust 999 hektarile ning taotletud summa 2020. aasta taotlusvooru kohta oli 299 949 eurot.

Keskkonnasõbraliku köögivilja-, ravimtaime- ja maitsetaimekasvatuse tegevuse heakskiidetud taotluste arv 2019. a taotlusvoorust on 33, keskkonnasõbraliku maasikakasvatuse tegevuse heakskiidetud taotluste arv on 20 ning keskkonnasõbraliku puuvilja- ja marjakasvatuse tegevuse heakskiidetud taotluste arv on 25.

KSK määrati kokku 784 hektarile, sellest 573 hektarit moodustas keskkonnasõbraliku köögivilja-, ravimtaime- ja maitsetaimekasvatuse ning 211 hektarit keskkonnasõbraliku maasikakasvatuse määratud pind. KSA määrati 116 hektarile. Kogu tegevuse liigi 10.1.4 peale kokku määrati toetus 900 hektarile.

KSK määratud summa 2019. a taotlusvooru eest on 249 320 eurot (sisaldab vähendamisi), sealhulgas keskkonnasõbraliku köögivilja-, ravimtaime- ja maitsetaimekasvatuse eest 197 187 eurot ja keskkonnasõbraliku maasikakasvatuse eest 52 432 eurot. KSA määratud summa 2019. a eest on 18 143 eurot. Määratud toetuse summa koos üldiste vähendamistega kogu tegevuse liigi 10.1.4 peale kokku on 267 463 eurot.

Keskkonnasõbraliku köögivilja-, ravimtaime- ja maitsetaimekasvatuse ning maasikakasvatuse tegevuse toetust maksti välja kokku 249 587 eurot. Keskkonnasõbraliku puuvilja- ja marjakasvatuse toetust maksti välja 18 143 eurot. Väljamakstud toetuse summa kogu tegevuse liigi 10.1.4 peale kokku on 267 730 eurot. Väljamakstud toetuse summa programmiperioodi algusest on 1 890 771 eurot, mis moodustab 60,64% kogueelarvest.

Keskkonnasõbraliku aianduse toetuse taotlemisest, määramisest 2020. aastal ja maksmisest 2019. aastal annab ülevaate tabel 80.

Tabel 80. Tegevuse liigi 10.1.4 toetuse taotlemine 2020. aastal ning määramine ja maksmine 2019. aasta taotlustele 2020. aastal

Tegevuse liik	Taotlejad 2020 a. taotlusvoor	Taotletud ühikud, ha 2020 a. taotlusvoor	Heaks-kiidetud taotlejad, arv 2019 a. taotlusvoor	Määratud ühikud, ha 2019 a. taotlusvoor	Määratud summa, euro 2019 a. taotlusvoor	Makstud summa, euro 2019 a. taotlusvoor
Keskkonnasõbralik u köögivilja-, ravimtaime- ja maitsetaimekasvatuse ning maasikakasvatus kokku (KSK)	59	890	53	784	576 532	578 000
Keskkonnasõbralik u puuvilja- ja marjakasvatus kokku (KSA)	22	109	25	116	16 598	16 598

9.5 Tegevuse liigi 10.1.5 „Kohalikku sorti taimede kasvatamise toetus“ ülevaade

Kohalikku sorti taimede kasvatamise toetuse (SORT) eesmärk on tagada kultuuripärandi ja geneetilise mitmekesisuse seisukohast oluliste kohalike taimesortide säilimine ning soodustada vanade kohalike puuvilja- ja marjasortidega uute istandike rajamist.

9.5.1 Ülevaade finantsnäitajatest

Tegevuse liigi 10.1.5 kogueelarve programmiperioodiks 2014–2020 on 570 000 eurot. Kohalikku sorti taimede kasvatamise toetuse kuues taotlusvoor toimus 02.05–21.05.2020 ja hilinenud taotlusi võeti vastu 15. juunini 2020.

SORT toetuse taotlemiseks esitati 2020. aastal kokku 47 taotlust, neist 24 põllukultuuride ning 23 viljapuude ja marjapõõsaste kasvatamiseks. SORT toetust taotleti 2020. aastal 353 ha põllukultuuride kohta ja 4876 istiku kohta. Heakskiidetud taotlejate koguarv kogu SORT toetuse peale oli 2019. a taotlusvooru taotlustele 66. SORT toetust määrati 2019. a esitatud taotlustele 475 hektari põllukultuuride ning 3574 viljapuu ja marjapõõsa kasvatamiseks. 2019. a taotlustele määratud summa koos üldiste vähendamistega kogu tegevuse liigi 10.1.5 peale kokku on 64 080 eurot. Väljamakstud toetuse summa 2019. a taotlustele tegevuse liigi 10.1.5 peale kokku on 64 084 eurot. Väljamakstud toetuse summa programmiperioodi algusest on 278 296 eurot, mis moodustab 48,82% kogueelarvest.

Kohalikku sorti taimede kasvatamise toetuse taotlemisest, määramisest 2020. aastal ja maksmisest 2019. aastal annab ülevaate tabel 81.

Tabel 81. Tegevuse liigist 10.1.5 toetuse taotlemine 2020. aastal ning määramine ja maksmine 2019. aasta taotlustele 2020. aastal

Tegevuse liik	Taotlejad, arv 2020 a. taotlusvooru kohta	Taotletud ühikud, ha /istikut 2020 a. taotlusvooru kohta	Heakskiidetud taotlejad, arv 2019 a. taotlusvooru kohta	Määratud ühikud, ha / istikut 2019 a. taotlusvooru kohta	Määratud summa, euro 2019 a. taotlusvooru kohta	Makstud summa, euro 2019 a. taotlusvooru kohta
10.1.5	47	353 ha / 4876 istikut	66	475 ha / 4694 istikut	64 080	64 084

9.6 Tegevuse liigi 10.1.6 „Ohustatud tõugu looma pidamise toetus“ ülevaade

Tegevuse liigi 10.1.6 eesmärgiks on tagada kultuuripärandi ja geneetilise mitmekesisuse seisukohast oluliste ja ohustatuks loetud kohalike tõugude säilitamine.

9.6.1 Ülevaade finantsnäitajatest

Programmiperioodil 2014–2020 on tegevuse liigi 10.1.6 kogueelarve 6 746 000 eurot, millest EAFRD osa moodustab 5 059 500 eurot ja Eesti riigi eelarve 1 686 500 eurot.

2020. aastal toimus tegevuse liigi 10.1.6 rakendamiseks üks taotlusvoor ajavahemikul 02.05–21.05.2020 ja hilinenud taotlusi võeti vastu 15. juunini. Meetme kuuendas taotlusvoorus esitati 688 taotleja poolt kokku 688 taotlust. 2020. aasta taotlusvoorus taotleti toetust summas 999 158 eurot. Määramisotsused 2020. aastal toetust taotlenutele tehakse 2021. aasta alguses. 2019. aastal toetust taotlenutele tehti määramisotsused 2020. aasta alguses.

Tegevuse liigist 10.1.6 taotleti 2020. aastal toetust tegevuste lõikes järgnevalt:

- Eesti hobuse pidamise eest taotles toetust 402 taotlejat;
- Eesti raskeveohobuse pidamise eest taotles toetust 86 taotlejat;
- Tori hobuse pidamise eest taotles toetust 185 taotlejat;
- Eesti maatõugu veise pidamise eest taotles toetust 111 taotlejat;
- Eesti vuti pidamise eest taotles toetust 9 taotlejat;
- Kihnu maalamba pidamise eest taotles toetust 31 taotlejat.

2020. aasta taotlusvoorus oli taotletud ühikute arv 20 146 looma, mis jagunes tegevuste lõikes järgnevalt:

- Eesti hobuse pidamine: toetust taotleti 1788 looma kohta;
- Eesti raskeveohobuse pidamine: toetust taotleti 275 looma kohta;
- Tori hobuse pidamine: toetust taotleti 421 looma kohta;
- Eesti maatõugu veise pidamine: toetust taotleti 922 looma kohta;
- Eesti vuti pidamine: toetust taotleti 16 153 looma kohta;
- Kihnu maalamba pidamine: toetust taotleti 587 looma kohta.

2019. aasta taotlusvoorus kiideti 2020. aastal heaks kokku 672 taotlust. Toetuse saajate arv jagunes tegevuste lõikes järgnevalt:

- Eesti hobuse pidamine: 398 toetuse saajat;

- Eesti raskeveohobuse pidamine: 82 toetuse saajat;
- Tori hobuse pidamine: 193 toetuse saajat;
- Eesti maatõugu veise pidamine: 124 toetuse saajat;
- Eesti vuti pidamine: 9 toetuse saajat.

2019. aasta taotlusvoorus määrati toetust summas 928 220 eurot, mis jagunes tegevuste lõikes järgnevalt:

- Eesti hobuse pidamise eest 355 950 eurot;
- Eesti raskeveohobuse pidamise eest 72 083 eurot;
- Tori hobuse pidamise eest 84 724 eurot;
- Eesti maatõugu veise pidamise eest koos lisatoetusega 353 670 eurot;
- Eesti vuti pidamise eest 61 793 eurot.

Lisatoetust määrati jõudluskontrollis osaleva lehma eest 37 700 eurot, puhtatõulise järglase andnud lehma eest 34 300 eurot ja tõuraamatusse kantud pulli eest 2100 eurot.

2019. aasta taotlusvoorus määrati toetust 18 937 loomale, mis jagunes tegevuste lõikes järgnevalt:

- Eesti hobuse pidamine: toetust määrati 1785 looma kohta;
- Eesti raskeveohobuse pidamine: toetust määrati 279 looma kohta;
- Tori hobuse pidamine: toetust määrati 426 looma kohta;
- Eesti maatõugu veise pidamine: toetust määrati 890 looma kohta;
- Eesti vuti pidamine: toetust määrati 15 557 looma kohta.

2019. aasta taotlusvoorus maksti välja tegevuse liigist 10.1.6 toetust summas 929 629 eurot, mis jagunes tegevuste lõikes järgnevalt:

- Eesti hobuse pidamise eest 356 694 eurot;
- Eesti raskeveohobuse pidamise eest 72 233 eurot;
- Tori hobuse pidamise eest 84 842 eurot;
- Eesti maatõugu veise pidamise eest koos lisatoetusega 354 025 eurot;
- Eesti vuti pidamise eest 61 835 eurot.

Väljamakstud toetuse summa 2020. a lõpu seisuga on 4 906 637 eurot, so 73% kogu programmiperioodiks planeeritud avaliku sektori kogukuludest.

9.7 Tegevuse liigi 10.1.7 „Poollooduslikku koosluse hooldamise toetus“ ülevaade

Tegevuse liigi 10.1.7 üldeesmärgiks on parandada poollooduslike koosluste ja nendega seotud liikide seisundit. Spetsiifilisteks eesmärkideks on suurendada hooldatavate alade pindala, parandada poollooduslike koosluste hooldamise kvaliteeti, sealjuures suurendada põllumajandusloomade abil hooldatavate poollooduslike koosluste osa ning säilitada ja suurendada elurikkust ja maastikulist mitmekesisust.

9.7.1 Ülevaade finantsnäitajatest

Tegevuse liigi 10.1.7. „Poolloodusliku koosluse hooldamise toetus“ kogueelarveks programmiperioodil 2014-2020 on 37 500 000 eurot, millest EAFRD osa moodustab 24 975 000 eurot ja Eesti riigi eelarve 8 325 000 eurot ning ÜPP I sambast ümbertõstetavad vahendid 4 200 000 eurot. 2020. a toimus taotlusvoor 4. aprillist kuni 21. maini. Hilinenud taotlusi sai esitada 15. juunini. Taotluste vastuvõtmise periood oli tavapärasest pikem koroonapandeemia pärast kehtestatud eriolukorra tõttu. 2020. aasta taotlusvoorus esitati kokku 839 taotlust 33 638,44 hektari kohta. 2019. aastal esitatud taotlustest kiideti 2020. aastal heaks 841 taotlust 32 176, 84 hektari kohta. 2020. aastal maksti toetust välja 5 202 361,63 eurot.

Tabel 82. Tegevuse liigist 10.1.7 toetuse toetuse taotlemine 2020. aastal ning määramine ja maksmine 2019. aasta taotlustele 2020. aastal.

Tegevuse liik	Taotlejad, arv	Taotletud ühikud, ha	Määratud taotlejad, arv	Määratud ühikud, ha	Määratud summa, euro	Makstud summa, euro
10.1.7	839	33 638	841	32 177	5 193 121	5 202 362

9.8 Ülevaade realiseeritud väljundnäitajatest

Meetmel 10 on kaks kohustuslikult kogutavat väljundindikaatorit.

Meetme 10 väljundindikaatorid:

- O.1 Avaliku sektori kogukulud;
- O.6 Toetavate alade füüsiline pindala.

O.1 Avaliku sektori kogukulud: meetme 10.1 avaliku sektori kogukulud seisuga 31.12.2020 on 167 985 096 eurot. MAK planeeritud eelarve väärtuseks on 220 153 666,66 eurot ja vastavalt on rakendamise seis 76% (vt tabel 83).

Tabel 83. Meetme 10.1 avaliku sektori kogukulud eurodes

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.1 Avaliku sektori kogukulud	167 985 096	220 153 666,66	76%

O.6 Toetavate alade füüsiline pindala: meetmest 10.1 toetatud füüsiline pindala[1] 2020. aastal oli 488 050 hektarit (vt tabel 84).

Tabel 84. Põllumajanduse keskkonna- ja kliimameetme alla kuuluv ala (ha)

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.6 Põllumajanduse keskkonna- ja kliimameetme alla kuuluv ala (ha)	485 814	661 000	73%

[1] „Füüsiline toetatud pindala“ on tegelikult kaetud ala lepingutega, s.t et igat hektarit loendatakse üks kord olenemata sellest, et see üks hektar võib olla kaetud mitmete erinevate lepingutega.

10. Meetme 11 „Mahepõllumajandus“ ülevaade

Meetme 11 eesmärkideks on arendada mahepõllumajandust ning suurendada mahepõllumajanduse konkurentsivõimet, säilitada ja suurendada bioloogilist ja maastikulist mitmekesisust, säilitada ja parandada mullaviljakust ja veekvaliteeti ning parandada loomade heaolu. Kõik tegevuste liikide 11.1 ja 11.2 taotlused panustavad tervikuna prioriteet 4 sihtvaldkondadesse 4A, 4B ja 4C, sh kõikide taotluste lisanduvaks sihtvaldkonnaks on ka 5D.

Meede 11 jaguneb kaheks tegevuse liigiks:

1) tegevuse liik 11.1 „Mahepõllumajandusele üleminek“;
2) tegevuse liik 11.2 „Mahepõllumajandusega jätkamine“.

10.1 Ülevaade finantsnäitajatest

Seisuga 31.12.2020 oli MAK 2014–2020 meetme 11 eelarve 95 220 000 eurot. Seejuures tegevuse liigi 11.1 rakendamiseks on ette nähtud ligikaudu 6 000 000 eurot ja tegevuse liigi 11.2 rakendamiseks ligikaudu 89 220 000 eurot.

Mahepõllumajanduse toetuse taotlusi võeti vastu 2.-21. maini, hilinenult sai taotlusi esitada kuni 15. juunini. 2020. a taotlusvoorus esitati kokku 1821 taotlust: tegevuse liigi 11.1 raames esitati 56 taotlust, 2754 hektarile, tegevuse liigi 11.2 raames esitati 1765 taotlust 191 772 hektarile. Sertifitseeritud seemne kasutamise eest taotles toetust 109 taotlejat 2618 hektari kohta. 2020. a taotlusvoorus taotleti meetmest 11 toetust kogusummas 19 851 533 eurot, sh tegevuse liigist 11.1 summas 863 407 eurot ja tegevuse liigist 11.2 summas 18 865 294 eurot. Meetme 11 tegevuste liikide 11.1 ja 11.2 raames taotleti toetust kokku 188 655 hektarile, sh tegevuse liigist 11.1 kokku 6 958 hektarile ja tegevuse liigist 11.2 kokku 181 696 hektarile.

2020. a kiideti meetme 11 raames heaks 2019. a esitatud 1842 taotlust, sh tegevuse liigi 11.1 raames 109 taotlust ja tegevuse liigi 11.2 raames 1733 taotlust. 2020. a maksti välja toetus 2019. a taotlejatele kogusummas 19 851 533 eurot. Eelmiste aastate taotlustele maksti lisaks 102 276 eurot.

2020. a lõpuks on meetme 11. raames toetust makstud 83 043 008 eurot ja osakaal kogueelarvetest (95 220 000) on 87%.

10.2Ülevaade realiseeritud väljundnäitajatest

Meetme 11 väljundindikaatorid:

- O.1 – Avaliku sektori kogukulud;
- O.5 – Kogupindala.

O.1 Avaliku sektori kogukulud: meetme 11 planeeritud eelarve on 95 220 000 eurot. Perioodil 2014–2020 olid meetme 11 avaliku sektori kogukulud 83 043 008 eurot, s.o 87% kogu programmperioodiks planeeritud avaliku sektori kogukuludest (vt tabel 85).

Tabel 85. Meetme 11 avaliku sektori kogukulud eurodes

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.1 Avaliku sektori kogukulud	83 043 008	95 220 000	87%

Tegevuse liik 11.1

O.5 Kogupindala (ha): Tegevuse liigist 11.1 on planeeritud toetada 60 000 hektarit. 2020. a oli tegevuse liigist 11.1 toetatud kogupindala 6958 hektarit, mis moodustas 11% planeeritust (vt tabel 86).

Tabel 86. Toetatud kogupindala (üleminek mahepõllumajandusele)

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.5 Kogupindala (ha) – üleminek mahepõllumajandusele	6 958	60 000	11%

Tegevuse liik 11.2

O.5 Kogupindala (ha): Tegevuse liigist 11.2 on planeeritud toetada 133 000 hektarit. 2020. a oli toetatud kogupindala 181 696 hektarit, mis moodustas 137% planeeritust (vt tabel 87).

Tabel 87. Toetatud kogupindala (mahepõllumajandusega jätkamine)

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.5 Kogupindala (ha) – mahepõllumajandusega jätkamine	181 696	133 000	137%

11. Meetme 12 „Natura 2000 ja veepoliitika raamdirektiivi kohased toetused“ ülevaade

Meede 12 jaguneb kaheks tegevuse liigiks:

1) tegevuse liik 12.1 „Natura 2000 toetus põllumajandusmaale“;
2) tegevuse liik 12.2 „Natura 2000 toetus erametsamaale“.

Programmiperioodil 2014–2020 on meetme 12 eelarve kokku 33 898 000 eurot. Meetme 12 kogueelarvest moodustab EAFRD osa 25 423 500 eurot ja Eesti riigi eelarve 8 474 500 eurot. Tegevuse liikide 12.1 ja 12.2 kõik taotlused panustavad tervikuna prioriteet 4 sihtvaldkondadesse 4A, 4B ja 4C.

11.1 Tegevuse liigi 12.1 „Natura 2000 toetus põllumajandusmaale“ ülevaade

Natura 2000 toetus põllumajandusmaale üldeesmärk on tagada Natura 2000 võrgustiku aladel looduskaitsenõuete täitmine, säilitada nendes piirkondades põllumajanduslik tegevus ning aidata seal kohaneda piirangutega, mis tulenevad nõukogu direktiivi 2009/147/EÜ (loodusliku linnustiku kaitse, linnudirektiiv) ja nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ (loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse, loodusdirektiiv) rakendamisest, et aidata kaasa Natura 2000 alade tõhusale majandamisele.

11.1.1 Ülevaade finantsnäitajatest

Tegevuse liigi 12.1 „Natura 2000 toetus põllumajandusmaale“ kogueelarveks programmiperioodil 2014-2020 on 4 666 000 eurot. 2020. a toimus taotlusvoor 2. mais kuni 21. maini. Hilinenud taotlusi sai esitada 15. juunini. Taotlusperioodi jooksul esitati kokku 1280 taotlust. Taotletud pind oli 20 692 ha.

2020. aastal kiideti heaks 2019. a esitatud taotlused. 2020. aastal kiideti heaks ja samuti maksti välja 1277 taotlust kogusummas 545 430 eurot. Määratud ja ka väljamakstud pind oli 20 201 hektarit. Perioodil 2014-2020 on väljamakstud toetuse summa 3 537 292 eurot ja väljamakstud toetuse osakaal kogueelarvest on 76%.

Tabel 88. Tegevuse liigist 12.1 toetuse taotlemine 2020. aastal ning määramine ja maksmine 2019. aasta taotlustele 2020. aastal

Tegevuse liik	Taotlejad, arv	Taotletud ühikud, ha	Taotletud summa, euro	Määratud taotlejad, arv	Määratud ühikud, ha	Määratud summa, euro	Makstud summa, euro
12.1	1280	20 692	-	1277	20 201	544 475	545 430

11.2 Tegevuse liigi 12.2 „Natura 2000 toetus erametsamaale“ ülevaade

Tegevuse liigi 12.2 eesmärk on aidata toetusega kaasa Natura 2000 ala erametsamaa säästvale kasutusele ja kaitsta Natura 2000 erametsamaa piiranguvööndis, hoiualal sihtkaitsevööndis ja projekteeritavatel aladel asuvaid loodusväärtusi.

11.2.1 Ülevaade finantsnäitajatest

Tegevuse liigi 12.2 „Natura 2000 toetus erametsamaale“ kogueelarveks programmiperioodil 2014-2020 on 29 232 000 eurot. 2020. a toimus taotlusvoor 4. aprillist kuni 21. maini. Hilinenud taotlusi sai esitada 15. juunini. Taotluste vastuvõtmise periood oli tavapärasest pikem koroonapandeemia pärast kehtestatud eriolukorra tõttu. Taotlusperioodi jooksul esitati kokku 4935 taotlust 4 932 483 eurot eest. Taotletud pind oli 67 803 ha.

2020. aastal kiideti heaks 2019. a esitatud taotlused. 2020. aastal kiideti heaks ja samuti maksti välja 4931 taotlust kogusummas 4 381 806 eurot. Määratud ja ka väljamakstud pind oli 65 744 hektarit. Kuna taotletud toetus oli suurem, kui meetmele oli ette nähtud eelarvet, siis tuli piiranguvööndis toetuse määra vähendada 60 eurolt 51,63 euroni ha kohta.

Tabel 89. Tegevuse liigist 12.2 toetuse taotlemine 2020. aastal ning määramine ja maksmine 2019. aasta taotlustele 2020. aastal

Tegevuse liik	Taotlejad, arv	Taotletud ühikud, ha	Taotletud summa, euro	Määratud taotlejad, arv	Määratud ühikud, ha	Määratud summa, euro	Makstud summa, euro
12.2	4935	67 803	4 932 483	4931	65 744	4 381 806	4 381 806

Perioodil 2014-2020 on kokku tegevuse liigi 12.2 osas väljamaksmisele läinud 24 872 268 eurot. See moodustab kogu perioodiks määratud toetuse eelarvest 85%.

11.3 Ülevaade realiseeritud väljundnäitajatest

Meetme 12 väljundindikaatorid:

- O.1 – Avaliku sektori kogukulud;
- O.4 – Toetusaajate arv;
- O.5 – Kogupindala.

O.1 Avaliku sektori kogukulud: meetme 12 planeeritud eelarveks on 33 898 000 eurot. Perioodil 2014–2020 oli avaliku sektori kogukulud 28 409 560 eurot, s.o 83% kogu programmiperioodiks planeeritud eelarvest (vt tabel 90).

Tabel 90. Meetme 12 avaliku sektori kogukulud eurodes

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.1 Avaliku sektori kogukulud	28 409 560	33 898 000	83%

Tegevuse liik 12.1

O.1 Avaliku sektori kogukulud: tegevuse liigi 12.1 planeeritud eelarveks on 4 666 000 eurot. Perioodil 2014–2020 oli avaliku sektori kogukulud 3 537 292 eurot, s.o 76% kogu programmiperioodiks planeeritud eelarvest (vt tabel 91).

Tabel 91. Tegevuse liigi 12.1 avalikus sektori kogukulud eurodes

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.1 Avaliku sektori kogukulud	3 537 292	4 666 000	76%

O.4 Toetusesaajate arv: tegevuse liigist 12.1 oli 2020. aastal 841 toetuse saajat (2019.a esitatud taotlused, mis said toetuse määramise otsuse aastal 2020).

Tabel 92. Tegevuse liigist 12.1 toetatud majapidamiste arv

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.4 Toetatud majapidamiste arv	841	N/A	N/A

O.5 Kogupindala (ha): tegevuse liigist 12.1 toetatud kogupindala 2020. aastal oli 32 177 hektarit (2019.a esitatud taotlused, mis said toetuse määramise otsuse aastal 2020).

Tabel 93. Toetatud kogupindala

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.5 Kogupindala (ha)	32 177	23 440	137%

Tegevuse liik 12.2

O.1 Avaliku sektori kogukulud: tegevuse liigi 12.2 eelarveks on planeeritud 29 232 000 eurot. Aastatel 2014-2020 realiseeritud avaliku sektori kogukuludeks on 24 872 268 eurot, mis moodustab 85% eelarvest (vt tabel 94).

Tabel 94. Tegevuse liigi 12.2 avaliku sektori kogukulud eurodes

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.1 Avaliku sektori kogukulud	24 872 268	29 232 000	85%

O.5 Toetatud pindala (ha): tegevuse liigi 12.2 toetatud kogupindala 2020. aastal on 65 744 ha (2019.a esitatud taotlused, mis said toetuse määramise otsuse aastal 2020), mis moodustab 104% planeeritud toetatud kogupindala kogusummast (vt tabel 95).

Tabel 95. Tegevuse liigist 12.2 toetatud kogupindala

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.5 Kogupindala (ha)	65 744	63 000	104%

12. Meetme 14 „Loomade heaolu“ ülevaade

Meetme 14 eesmärgiks on tõsta loomakasvatajate teadlikkust loomade heaolust ja toetada põllumajandustootjaid, kes täidavad loomade heaolu kõrgemaid nõudeid, parandades sellega loomade heaolu ja tervist ning tagades neile loomuomasemad pidamistingimused.

Meetme 14 alt rakendatakse tegevuse liiki 14.1 „Loomade heaolu toetus“. Tegevuse liik 14.1 on programmeeritud sihtvaldkonna 3A alt. Lisaks panustavad tegevuse liigi 14.1 taotlused ka sihtvaldkonda 4A ja seda just seepärast, et loomade karjatamisega hoitakse ekstensiivses kasutuses ka rohumaad, sh poollooduslikud kooslused, mille väärtus elupaigana on oluline. Samuti aitab karjatamine säilitada ja suurendada rohumaade osakaalu põllumajandusmaastikus.

12.1 Ülevaade finantsnäitajatest

Loomade heaolu toetuse kavandatud eelarve on kokku 42 585 000 eurot. Tegevuse liigi 14.1 kogueelarvest moodustab EAFRD osa 38 857 950 eurot, ÜPP I sambast ümbertõstetud vahendid on 19 098 000 eurot ja Eesti riigi osa 3 727 050 eurot (millest omakorda 240 000 eurot on täiendav riiklik rahastamine).

2020. aastal toimus tegevuse liigi 14.1 rakendamiseks üks taotlusvoor ajavahemikul 2.–21.05.2020, hilinenult sai taotlusi esitada kuni 15. juunini 2020. Taotlusvoorus esitati 1749 taotlust. Tegevuse liigi 14.1 raames taotleti toetust 373 161 looma (veised, vasikad, hobused, hobused, kitsed, lambad, allapanul peetavad sead, emised, suuremal pinnal peetavad sead, munakanad) ehk 133 415 loomühiku kohta. Määramisotsused 2020. aastal loomade heaolu toetust taotlenutele tehakse 2021. aasta alguses.

2019. aastal loomade heaolu toetust taotlenutele tehti määramisotsused 2020. a alguses. Tegevuse liigi 14.1 taotlusvoorus kiideti heaks 1771 taotlust, millega määrati toetust summas 3 459 654 eurot, 161 231 looma ehk 71 882 loomühiku kohta ning koolituse lisanõude täitmise eest. 2019. a taotlenutele maksti 2020. aastal välja toetust tegevuse liigi 14.1 raames kokku 3 466 509 eurot.

12.2 Ülevaade realiseeritud väljundnäitajatest

Meetme 14 kohustuslikud väljundindikaatorid:

- O.1 Avaliku sektori kogukulud;
- O.4 Toetusesaajate arv;
- O.8 Toetatud loomühikute arv.

O.1 Avaliku sektori kogukulud: tegevuse liigi 14.1 avaliku sektori kogukulud eurodes (O.1) planeeritud väärtuseks on 42 585 000 eurot. 2014-2020 olid tegevuse liigi 14.1 avaliku sektori kogukulud 29 759 992 eurot, s.o 70% kogu programmiperioodiks planeeritud avaliku sektori kogukuludest (vt tabel 96).

Tabel 96. Tegevuse liigi 14.1 avaliku sektori kogukulud eurodes

Väljundindikaatori nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.1 Avaliku sektori kogukulud	29 759 992	42 585 000	70%

O.4 Toetust saanute arv: perioodi 2014–2020 kohta on kavandatud, et tegevuse liigist 14.1 saavad toetust 2 000 toetuse taotlejat. 2020. aastal maksti välja tegevuse liigist 14.1 toetust 1771 toetuse taotlejale (vt tabel 97).

Tabel 97. Tegevuse liigist 14.1 toetust saanute arv

Väljundindikaatori nimetus	Realiseeritud 2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.4 Toetust saanute arv	1771	2 000	89%

O.8 Toetatud loomühikute arv: 2020. aastal toetati 71 882 loomühikut (vt tabel 98).

Tabel 98. Tegevuse liigist 14.1 toetatud loomühikute arv

Väljundindikaatori nimetus	Realiseeritud 2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.8 Toetatud loomühikute arv	71 882	N/A	N/A

13. Meetme 16 „Koostöö“ ülevaade

Meetme 16 raames rakendatakse järgmisi tegevuse liike:

1) 16.0 – Innovatsiooniklaster
2) 16.2/16.1 – Uute toodete, tavade, protsesside ja tehnoloogiate arendamine
3) 16.4 - Lühikesed tarneahelad

Tegevuse liigi „Innovatsiooniklaster“ ülesanne on tuua kokku teadus ja praktika ning luua seos teadusuuringute ja uuenduslike praktikate rakendamise vahel, samuti parandada infovahetust erinevate sektorite, algatuste ning tegevuste vahel. Klastri eesmärk on stimuleerida majandus- ja uuendustegevust, edendades intensiivset suhtlemist, ressursside jagamist ning teadmiste ja oskusteabe vahetamist ning aidata kaasa teadmussiirdele, võrgustikutööle ja teabe levitamisele klastri ettevõtjate vahel. Lisandväärtusena aitab klaster keskendada olemasolevaid strateegiad innovatsioonile ning tugevdada sidemeid ettevõtjate, sidusrühmade, ülikoolide ning katselaborite vahel.

Tegevuse liigi „Uute toodete, tavade, protsesside ja tehnoloogiate arendamine“ üldeesmärk on põllumajanduse, toidu- ning erametsasektoris jätkusuutlikkuse suurendamine ning innovatsiooni kiirendamine põllumajanduse, toidutootmise ja töötlemise ning metsanduse valdkondades. Spetsiifilisteks eesmärkideks on toidu tootmise ja töötlemise tarneahela toimimise parandamine, põllumajandustoodete tootjate ja töötlejate turujõu suurendamine, koostöö arendamine teaduse, tootmise ja töötlemise vahel, sh infovahetus ning innovaatilisuse suurendamine põllumajandustoodete tootmisel ja töötlemisel. Alates 2017. aastast kannab allmeede alapealkirja 16.1 (EIP) ning toetab seeläbi Euroopa Innovastioonipartnerluse (EIP) rakendamist.

Tegevuse liigi „Lühikesed tarneahelad“ eesmärgiks on arendada põllumajandustoodete ja toidu turustamisvõimalusi kohalikel turgudel ning läbi lühikeste tarneahelate. Kohaliku turu all mõeldakse seda, kui toote tootmine või töötlemine ja lõpptarbijale müümine toimub 255 km raadiuses. Lühikeste tarneahelate puhul toetatakse selliseid põllumajandustoodete ja toidu turustamisele suunatud projekte, milles tootja ja tarbija vahel ei ole rohkem kui üks vahendaja.

Tegevuse liigi „Innovatsiooniklaster“ projektid panustavad peamistesse sihtvaldkondadesse 2A, 4C, 5C. Tegevuse liigi 16.2/16.1 projektid panustavad sihtvaldkonda 2A. Tegevuse liigi 16.4 kõik projektid panustavad peamisesse sihtvaldkonda 3A.

13.1 Ülevaade finantsnäitajatest

Programmiperioodil 2014–2020 on meetme 16 kavandatud eelarve kokku 20 700 000 eurot. Meetme 16 kogueelarvest moodustab EAFRD osa 16 560 000 eurot ja Eesti riigi eelarve 4 140 000 eurot. Vahendite võimalikult maksimaalse kasutamise eesmärgil toimus 2019. a meetme sisene eelarve ümberjaotamine tegevuste liikide „Innovatsiooniklaster“ ja „Uute toodete, tavade, protsesside ja tehnoloogiate arendamine“ vahel. St, et tegevuse liigi „Innovatsiooniklaster“ (hõlmab tegevuse liike 16.0, 16.2, 16.3, 16.5, 16.9) eelarve vähenes ning selle rakendamiseks on 8 795 054 eurot (seni 10,4 mln eurot). Tegevuse liigi 16.2/16.1 „Uute toodete, tavade, protsesside ja tehnoloogiate arendamine“ eelarve aga suurenes ning selle

rakendamiseks on 7 904 946 eurot (seni 6,3 mln eurot). Tegevuse liigi 16.4 „Lühikesed tarneahelad ja kohalike turgude arendamine“ rakendamiseks 4 000 000 eurot.

Tegevuse liigi „Innovatsiooniklaster“ raames 2020. a taotlusvooru ei toimunud. 2020. aastal tehti toetuse väljamakseid 10 tegevuskavale kogusummas 2 026 749 eurot. Kokku on perioodil 2014–2020 innovatsiooniklastritele toetust välja makstud 3 564 145 eurot, mis on I, II ja III taotlusvooru kohta vastavalt 719 731, 1 749 318 ja 1 095 096 eurot. Innovatsiooniklastri toetuse raames moodustab väljamakstud toetuse osakaal eelarvest (8 795 054 eurot) 41%.

Tegevuse liik 16.2/16.1 raames 2020. a taotlusvooru ei toimunud. Positiivsed otsused tehti 2019. a toimunud IV taotlusvooru 10 taotlusele summas 3 327 283 eurot. Negatiivseid otsuseid tehti IV taotlusvooru 10 taotlusele summas 1 892 906 eurot. Aastal 2020 tehti väljamakseid I, III ja IV taotlusvooru 11 taotlusele kogusummas 574 662 eurot, mis jaotusid taotlusvoorude lõikes vastavalt 152 919 eurot, 179 841 eurot ja 241 902 eurot. Tegevuse liigi 16.2/16.1 raames oli 2020. aasta lõpu seisuga kumulatiivselt tehtud väljamakseid summas 3 718 198 eurot, mis moodustab kogueelarvest (7 904 946 eurot) 47%. Taotlusvoorude lõikes on väljamakseid tehtud vastavalt 2 777 711 eurot I, 337 876 eurot II, 360 709 eurot III ja 241 902 eurot IV taotlusvooru kohta.

Tegevuse liigi 16.4 raames toimus taotlusvoor 17.–24.08.2020. Taotlusvooru eelarveks oli kavandatud 700 000 eurot. Kokku esitati selles taotlusvoorus 8 taotlust kogusummas 802 871 eurot, millest 2020. a rahuldati 6 taotlust kogusummas 633 497 eurot. 2020. a maksti eelneva taotlusvooru toetuseid välja 411 791 euro ulatuses, mille abil teostati investeeringuid 563 165 euro eest. Tegevuse liigi 16.4 raames on perioodil 2014–2020 tehtud väljamakseid kokku summas 1 188 869 eurot, mis moodustab tegevuse liigi kogueelarvest (4 000 000 eurot) 30%.

13.2 Ülevaade realiseeritud väljundnäitajatest

Meetme 16 kohustuslikud väljundindikaatorid:

- O.1 Avaliku sektori kogukulud;
- O.9 Toetavates kavades osalevate põllumajanduslike majapidamiste arv;
- O.17 Toetatavate (muu kui EIP) koostööprojektide arv.

O.1 Avaliku sektori kogukulud: meetme 16 planeeritud eelarveks on 20 700 000 eurot. Seisuga 31.12.2020 on avaliku sektori kogukulud 8 471 212 eurot.

Tabel 99. Meetme 16 avaliku sektori kogukulud eurodes

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.1 Avaliku sektori kogukulud	8 471 212	20 700 000	41%

Tegevuste liigid 16.0, 16.2, 16.3, 16.5, 16.9 „Innovatsiooniklaster“

O.1 Avaliku sektori kogukulud: tegevuse liigi „Innovatsiooniklaster“ planeeritud eelarveks on 8 795 054 eurot. Seisuga 31.12.2020 on avaliku sektori kogukulud 3 564 145 eurot.

Tabel 100. Tegevuste liikide 16.0, 16.2, 16.3, 16.5, 16.9 avaliku sektori kogukulud eurodes

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.1 Avaliku sektori kogukulud	3 564 145	8 795 054	41%

O.17 Toetatavate (muu kui EIP) koostööprojektide arv: seisuga 31.12.2020 on realiseeritud koostööprojektide arv 11.

Tabel 101. Toetatavate (muu kui EIP) koostööprojektide arv

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.17 Toetatavate (muu kui EIP) koostööprojektide arv	11	N/A	N/A

Tegevuse liik 16.2/16.1

O.1 Avaliku sektori kogukulud: tegevuse liigi 16.2/16.1 raames oli 2020. aasta lõpu seisuga kumulatiivselt tehtud väljamakseid summas 3 718 198 eurot, mis moodustab planeeritud kogueelarvest (7 904 946 eurot) 47%.

Tabel 102. Tegevuse liigi 16.2/16.1 avaliku sektori kogukulud eurodes

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.1 Avaliku sektori kogukulud	3 718 198	7 904 946	47%

O.16 Toetatavate Euroopa Innovatsiooni Partnerluse (EIP) koostööprojektide arv: perioodil 2014-2020 on toetatud 7 EIP koostööprojekti.

Tabel 103. Tegevuse liik 16.2/16.1 toetatavate EIP koostööprojektide arv

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.16 Toetatavate EIP koostööprojektide arv	7	N/A	N/A

O.17 Toetatavate (muu kui EIP) koostööprojektide arv: perioodil 2014-2020 on toetatud 21 koostööprojekti (muu kui EIP).

Tabel 104. Tegevuse liik 16.2/16.1 toetatavate (muu kui EIP) koostööprojektide arv

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.17 Toetatavate (muu kui EIP) koostööprojektide arv	21	N/A	N/A

Tegevuse liik 16.4

O.1 Avaliku sektori kogukulud: tegevuse liigi 16.4 avaliku sektori kogukulud seisuga 31.12.2020 on 1 188 869 eurot.

Tabel 105. Tegevuse liigi 16.4 avaliku sektori kogukulud eurodes

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.1 Avaliku sektori kogukulud	1 188 869	4 000 000	30%

O.9 Toetavates kavades osalevate põllumajanduslike majapidamiste arv: Seisuga 31.12.2020 on tarneahelastes osalevate majapidamiste arv 108 (vt tabel 106).

Tabel 106. Tegevuse liik 16.4 toetatavates kavades osalevate majapidamiste arv

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.9 Selliste põllumajanduslike majapidamiste arv, kes osalevad tarneahelas osalejate vahelises koostöös/kohalikul tasandil edendamises	108	170	64%

O.17 Toetatavate (muu kui EIP) koostööprojektide arv: tegevuse liigist 16.4 toetatavate (muu kui EIP) koostööprojektide arv seisuga 31.12.2020 on 18.

Tabel 107. Toetatavate (muu kui EIP) koostööprojektide arv

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.17 Toetatavate (muu kui EIP) koostööprojektide arv	18	N/A	N/A

14. Meetme 17 „Riskijuhtimine“ ülevaade

Meetme 17 alt rakendatakse tegevuse liiki 17.1 „Põllumajandukindlustustoetus“. Tegevuse liigi 17.1 üldine eesmärk on aidata põllumajandustootjatel toime tulla kõige levinumate riskidega (loodus-, kliima- ja terviseriskid). Meede on programmeeritud sihtvaldkonna 3B alt ning panustab täiendavalt sihtvaldkonda 2A.

14.1 Ülevaade finantsnäitajatest

Põllumajanduskindlustustoetusega hüvitatakse osaliselt füüsilise isiku, mikroettevõtja, väikeettevõtja ja keskmise suurusega põllumajandustootjale kindlustusmaksed, mis on tasutud kindlustusandjaga sõlmitud kindlustuslepingu alusel. Hüvitatakse kuni 70% ulatuses põllumajandustootja saagi, loomade ja taimede kindlustusmaksed. Toetust antakse üksnes selliste kindlustuslepingute puhul, millega on hõlmatud sellise kahju hüvitamine, mille on põhjustanud ebasoodsad ilmastikuolud, looma- või taimehaigused, kahjurite levik või keskkonnajuhtumist tulenev majanduslik kahju.

Tegevuse liigi 17.1 eelarve oli 2 000 000 eurot seisuga 31.12.2020.

Tegevuse liigis 17.1 toimus 2020. aastal kaks taotlusvooru: 10.06-01.07.2020 ja 30.09.2020-28.10.2020. 2020. aastal oli põllumajanduskindlustuse toetuseks ette nähtud 1 000 000 eurot. Kahe vooru peale kokku esitati 5 toetustaotlust summas 28 132 eurot, mis kõik said positiivse rahuldamisotsuse. Toetuse taotlemine on esitatud tabelites 108 ja 109.

Tabel 108. Tegevuse liigist 17.1 toetuste taotlemine aastal 2020

Taotlusvoor	Vastuvõetud toetustaotlused			
	Taotlejate arv	Taotluste arv	Investeeringu kogumaksumus	Toetuse summa
III taotlusvoor	4	4	34 353	24 047
IV taotlusvoor	1	1	5 835	4 085
Kokku	**5**	**5**	**40 188**	**28 132**

Tabel 109. Tegevuse liigist 17.1 heakskiidetud taotluste arv ja määratud toetuse summa aastal 2020

Taotlusvoor	Rahuldatud toetustaotlused			
	Taotlejate arv	Taotluste arv	Investeeringu kogumaksumus	Toetuse summa
III taotlusvoor	4	4	34 353	24 047
IV taotlusvoor	1	1	5 835	4 085
Kokku	**5**	**5**	**40 188**	**28 132**

Kokku on aastatel 2014-2020 saanud heakskiidu 6 toetuse taotlust, millele määrati toetust 137 898 eurot. Toetuse taotlemine on esitatud tabelis 110.

Tabel 110. Tegevuse liigist 17.1 toetuste määramine aastatel 2014-2020

Taotlusvoor	Rahuldatud toetustaotlused			
	Taotlejate arv	Taotluste arv	Investeeringu kogumaksumus	Toetuse summa
I taotlusvoor	0	0	0	0
II taotlusvoor	1	1	156 809	109 766

III taotlusvoor	4	4	34 353	24 047
IV taotlusvoor	1	1	5 835	4 085
Kokku	**6**	**6**	**196 997**	**137 898**

2020. aastal maksti toetusi 3le toetuse saajale summas 15 625 eurot. Toetuse maksmine on esitatud tabelis 111. 2019. aastal määratud toetustele 2020. aastal väljamakseid ei tehtud ja väljamakseid on tehtud ainult III taotlusvooru taotlustele.

Tabel 111. Tegevuse liigist 17.1 toetuste maksmine 2020. aastal

Taotlusvoor	Toetuse maksed			
	Taotlejate arv	Taotluste arv	Investeeringu kogumaksumus	Toetuse summa
III taotlusvoor	3	3	23 188	15 625
IV taotlusvoor	0	0	0	0
Kokku	**3**	**3**	**23 188**	**15 625**

Kokku aastatel 2019-2020 makstud toetusi 11% määratud toetuse summast. Toetuse maksmine on esitatud tabelis 112.

Tabel 112. Tegevuse liigist 17.1 makstud toetuse osakaal taotlsuvoorude lõikes aastatel 2019-2020

Taotlusvoor	Määratud toetuse summa	Makstud toetuse summa	Makstud toetuse osakaal (%)
I taotlusvoor	0	0	0
II taotlusvoor	109 766	0	0
III taotlusvoor	24 047	15 625	65
IV taotlusvoor	4 085	0	0
Kokku	**137 898**	**15 625**	**11**

14.2 Ülevaade realiseeritud väljundnäitajatest

Tegevuse liigis 17.1 on üks kohustuslikult kogutav väljundindikaator.

O.1 Avaliku sektori kogukulud: meetme 17 avaliku sektori kogukulude väärtuseks on planeeritud 2 000 000 eurot. 31.12.2020 seisuga on avaliku sektori kogukulu 15 625 eurot, mis on 0,8% planeeritud eelarvest.

Tabel 113. Tegevuse liigist 17.1 avaliku sektori kogukulud eurodes

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.1 Avaliku sektori kogukulud	15 625	2 000 000	0,8%

O.4 Toetusesaajate arv: planeeritud põllumajandusettevõtete arv, keda toetatakse seoses kindlustusmaksetega on 2100. Perioodil 2014-2020 on planeeritud eesmärgist saavutatud 0,3% ja toetust on saanud 6 põllumajandusettevõtjat.

Tabel 114. Tegevuse liigi 17.1 toetussaajate arv

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.4 Toetusesaajate arv	6	2100	0,3%

15. Meetme 19 „Toetus LEADERi kohalikule arengule (CLLD – kogukonna juhitud kohalik areng)“ ülevaade

LEADER–meede põhineb LEADER lähenemisel, mille põhielementideks on avaliku ja erasektori partnerluses loodud kohalikud tegevusgrupid, kes koostavad piirkonnapõhised kohaliku arengu strateegiad. Nii strateegiate väljatöötamine kui ka rakendamine toimub alt-üles põhimõttel. Strateegiad koosnevad omavahel seotud ja mitut valdkonda hõlmavatest toetusmeetmetest. Lisaks koostööle on LEADERis väga oluline võrgustikutöö soodustamine ja uuenduslike lahenduste leidmise ja kasutuselevõtmise soodustamine.

LEADER–meetme üldeesmärgiks on tegevuspiirkondade tasakaalustatud arendamine läbi LEADERi põhielementide rakendamise varal.

Spetsiifilised eesmärgid:

- ettevõtjate konkurentsivõime tõstmine, eelkõige ühistel tegevustel põhinevate tegevuste rakendamise kaudu;
- sotsiaalse kaasatuse edendamine luues uusi töökohti, kaasates kohaliku arengu strateegia ettevalmistamise ja elluviimise protsessi kohalikud elanikud ning parandades teenuste kättesaadavust muu hulgas läbi IT-teenuste parema kättesaadavuse;
- piirkondlike eripärade parem rakendamine, sh kohaliku toidu arendamine;
- uuenduslike lahenduste leidmise ja kasutuselevõtmise soodustamine, sh kogukonnateenuste arendamisel ning;
- kohaliku tasandi valitsemise parendamine erinevate osapoolte kaasamise kaudu.

Meede 19 jaguneb neljaks tegevuse liigiks:

1) 19.1 „Kohaliku arengu strateegiate ettevalmistamine“;
2) 19.2 „Kohaliku arengu strateegiate rakendamine“;
3) 19.3 „Koostöö“;
4) 19.4 „Piirkonna elavdamine ning kohaliku tegevusgrupi kui organisatsiooni toimimine“.

Tegevuse liik 19.1 „Kohaliku arengu strateegiate ettevalmistamine“

Toetus aitab kohalikel tegevusgruppidel programmiperioodiks 2014–2020 kohaliku arengu strateegiad ette valmistada. Strateegiad koosnevad omavahel seotud ja mitut valdkonda hõlmavatest toetusmeetmetest. Tegevuse liigi 19.1 taotlused panustavad kõik sihtvaldkonda 6B. Kohaliku arengu strateegia ettevalmistamise toetuse taotluste vastuvõtt toimus 2014. aastal ja toetuse väljamakseid tehti aastatel 2015 ja 2016.

Tegevuse liik 19.2 „Kohaliku arengu strateegiate rakendamine“

Tegevuse liigi 19.2 eesmärgiks on viia ellu kohaliku arengu strateegiates kavandatud meetmed. Tegevuse liik on programmeeritud sihtvaldkonna 6B alt, kuid lähtuvalt strateegia meetmetega kooskõlas olevate projektide iseloomust võivad projektid paigutuda kõigi olemasolevate sihtvaldkondade (1A–6C) alla.

Tegevuse liik 19.3 „Koostöö“

Tegevuse liigi 19.3 eesmärgiks on viia ellu kohaliku arengu strateegiates kavandatud siseriiklikud ja piiriülesed koostööprojektid. Tegevuse liigi kõik taotlused võivad paigutuda kõigi olemasolevate sihtvaldkondade (1A–6C) alla.

Tegevuse liik 19.4 „Piirkonna elavdamine ning kohaliku tegevusgrupi kui organisatsiooni toimimine“

Tegevuse liigi 19.4 eesmärgiks on kohaliku arengu strateegia elluviimise juhtimine, sh projektitaotluste vastuvõtmine ja hindamine kohalikus tegevusgrupis, ettepaneku tegemine projektitaotluste paremusjärjestusse seadmise ja projektitaotluse rahastamise suuruse määramise kohta, sidusrühmade teabevahetuse soodustamine, potentsiaalsete toetuse saajate tegevuste toetamine projektide ettevalmistamisel ja taotluste koostamisel ning strateegia seire ja hindamise korraldamine. Tegevuse liigi 19.4 kõik taotlused panustavad sihtvaldkonda 6B.

15.1 Ülevaade finantsnäitajatest

Programmiperioodil 2014–2020 on meetme 19 kavandatud eelarve kokku 90 000 000 eurot. Meedet 19 rahastati kuni 01.07.2017 90% ulatuses Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) ning 10% ulatuses Eesti riigieelarvest. Alates 01.07.2017 muutus rahastus, ning nüüd rahastatakse meedet 80% ulatuses Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) ning 20% ulatuses Eesti riigieelarvest. Meetme 19 kogueelarve, 90 000 000 eurot, jaguneb tegevuse liikide vahel järgmiselt:

- tegevuse liigi 19.1 „Kohaliku arengu strateegiate ettevalmistamine“ eelarve programmperioodiks 2014–2020 oli 1 700 000 eurot. Kuna tegevuse liik 19.1 tegevused on lõpetatud ja lõplikult välja makstud, siis korrigeeritud eelarve tegevuse liigile 19.1 on 1 587 868 eurot;
- tegevuse liigi 19.2 „Kohaliku arengu strateegiate rakendamine“ eelarve programmperioodiks 2014–2020 oli 68 140 000 eurot. Tegevuse liigi 19.2 eelarvet suurendati 2018. aastal tegevuse liigi 19.1 eelarve jäägi arvelt 81 805 euro võrra, seega on tegevuse liigi 19.2 uus eelarve 68 221 805 eurot;
- tegevuse liigi 19.3 „Koostöö“ eelarve programmperioodiks 2014–2020 on 2 500 000 eurot;
- tegevuse liigi 19.4 „Piirkonna elavdamine ning kohaliku tegevusgrupi kui organisatsiooni toimimine“ eelarve programmperioodiks 2014–2020 on 17 660 000 eurot. Tegevuse liigi 19.1 eelarve jäägi arvelt suurendati 2018. aastal tegevuse liigi 19.4 eelarvet 20 451 euro võrra, seega on tegevuse liigi 19.4 uus eelarve 17 680 451 eurot.

2020. a toimusid taotlusvoorud tegevuse liigis 19.2 ja tegevuse liigis 19.3. Mõlemate tegevuste osas esitasid kohalikud tegevusgrupid 2019. a 15. oktoobriks Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ametile (PRIA) rakenduskavad 2020. a planeeritavate taotlusvoorude kohta. Tegevuse liigis 19.4 taotlusvoorusid 2020. a ei toimunud.

Meetme 19 raames esitati 2020. a kokku 744 taotlust, küsides toetust summas 11 698 504 eurot. Tegevuse liigis 19.2 esitati 2020. aastal 720 taotlust, küsides toetust summas 10 755 695 eurot

ja tegevuse liigis 19.3 esitati 2020. aastal 24 taotlust, küsides toetust summas 942 809 eurot. Kumulatiivselt on 31.12.2020. a seisuga esitatud meetmes 19 kokku 6787 taotlust, millest 6565 on tegevuse liigis 19.2, 170 tegevuse liigis 19.3 ning tegevuse liikides 19.1 ja 19.2 mõlemas 26 taotlust. Kokku on küsitud meetmes 19 toetust 168 086 011 eurot.

Meetme 19 raames määrati 2020. aastal kokku 532 taotlusele 8 278 261 eurot. Kumulatiivselt on määratud toetust 31.12.2020. aasta seisuga 3897 taotlusele summas 92 287 601 eurot. Tegevuse liigis 19.2 määrati toetust 2020. aastal 511 taotlusele summas 7 658 683 eurot ning tegevuse liigis 19.3 määrati toetust 2020. aastal 21 taotlusele summas 619 578 eurot. Kumulatiivselt on tegevuse liigis 19.2 määratud toetust 3687 taotlusele summas 68 646 580 eurot ning tegevuse liigis 19.3 määratud toetust 158 taotlusele summas 4 270 481 eurot. Tegevuse liigis 19.4 on määratud kogu tegevuse liigi eelarve 26-le kohalikule tegevusgrupile summas 17 680 451 eurot.

2020. aastal maksti meetme 19 raames välja 14 861 800 eurot läbi 1038 erineva projekti. Kõige rohkem väljamakseid sai tegevuse liigi 19.2 raames 943 projekti summas 12 117 420 eurot, millele järgnes tegevuse liigi 19.4 raames 26-le kohalikule tegevusgrupile välja makstud toetus summas 2 141 147 eurot. Koostöö tegevusteks ehk tegevuse liigi 19.3 osas maksti välja 69 projektile 603 234 eurot. Kumulatiivselt on 31.12.2020. aasta seisuga välja makstud 3085 projektile 65 216 447 eurot, mis on 72,5% kogu eelarvest. Tegevuse liigis 19.2 on välja makstud 48 777 701 eurot ja tegevuse liigis 19.3 on välja makstud 2 341 801 eurot. Tegevuse liigis 19.4 on 31.12.2020. aasta seisuga välja makstud 12 509 776 eurot, mis on 70,7% tegevuse liigi 19.4 määratud eelarvest.

15.2 Ülevaade realiseeritud väljundnäitajatest

O.1 Avaliku sektori kogukulud: meetme 19 avaliku sektori kogukulud eurodes väärtuseks on planeeritud 90 000 000 eurot. Seisuga 31.12.2020 meetme 19 avaliku sektori kogukulude väärtuseks 65 216 477 eurot, s.o 72% kogu programmiperioodiks planeeritud avaliku sektori kogukuludest (vt tabel 115).

Tabel 115. Meetme 19 avaliku sektori kogukulud eurodes

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.1 Avaliku sektori kogukulud	65 216 447	90 000 000	72%

Tegevuse liik 19.1

O.1 Avaliku sektori kogukulud: Tegevuse liigi 19.1 „Kohaliku arengu strateegiate ettevalmistamine“ rakendamine on lõppenud ja toetus lõplikult väljamakstud (vt tabel 116). Kuna tegemist on lõpetatud tegevuse liigiga, siis on korrigeeritud eelarvet vastavalt lõplikult välja makstud projektide summale. Vabanenud vahendid on suunatud tegevuse liikide 19.2 „Kohaliku arengu strateegiate rakendamine“ ja 19.4 „Piirkonna elavdamine ning kohaliku tegevusgrupi kui organisatsiooni toimimine“ rakendamiseks.

Tabel 116. Tegevuse liigi 19.1 avaliku sektori kogukulud eurodes

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.1 Avaliku sektori kogukulud	1 587 868	1 587 868	100%

O.18 Kohalike tegevusgruppidega hõlmatud elanikkond: meetme 19 kohalike tegevusgruppidega hõlmatud elanikkond planeeritud väärtuseks on 472 730 elanikku. Seisuga 31.12.2020 moodustas kohalike tegevusgruppidega hõlmatud elanikkond 499 457 elanikku, s.o 106% perioodiks 2014–2020 planeeritust (vt tabel 117).

Tabel 117. Kohalike algatusrühmadega hõlmatud elanikkond

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.18 Kohalike algatusrühmadega hõlmatud elanikkond	499 457	472 730	106%

O.19 Valitud kohalike tegevusgruppide arv, kes tegutsevad heaks kiidetud kohaliku tegevusgrupi strateegia alusel on 26 seisuga 31.12.2020. Näitaja saavutatud sihttase moodustab 100% planeeritud eesmärgist (vt tabel 118).

Tabel 118. Valitud kohalike algatusrühmade arv

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.19 Valitud kohalike algatusrühmade arv	26	26	100%

Tegevuse liik 19.2

O.1 Avaliku sektori kogukulud: meetme 19 tegevuse liigi 19.2 avaliku sektori kogukulud eurodes planeeritud väärtuseks on 68 221 805 eurot. Seisuga 31.12.2020 oli meetme 19 tegevuse liigi 19.2 avaliku sektori kogukulude väärtuseks 48 777 001 eurot (vt tabel 119).

Tabel 119. Tegevuse liigi 19.2 avaliku sektori kogukulud eurodes

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.1 Avaliku sektori kogukulud	48 777 001	68 221 805	71,5%

O.20 Toetatud LEADER projektide arv: meetme 19 tegevuse liigist 19.2 toetatud LEADER projektide arv seisuga 31.12.2020 oli 2898 (vt tabel 120).

Tabel 120. Toetatud LEADER projektide arv

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.20 Toetatud LEADER projektide arv	2898	N/A	N/A

O.22 Projekti elluviijate arv: seisuga 31.12.2020 oli meetme 19 tegevuse liigi 19.2 projekti elluviijate arv 2098 (vt tabel 121).

Tabel 121. Projekti elluviijate arv ja liik

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.22 Projekti elluviijate arv	2098	N/A	N/A
Projekti elluviijate liik:	…		
MTÜd	854		
kohalikud algatusrühmad	14		
avalikud asutused	61		
väike ja keskmised ettevõtjad	460		
Teised	709		

Tegevuse liik 19.3

O.1 Avaliku sektori kogukulud: tegevuse liigi 19.3 avaliku sektori kogukulud eurodes planeeritud väärtuseks on 2 500 000 eurot. Seisuga 31.12.2020 on meetme 19 tegevuse liigi 19.3 avaliku sektori kogukulude väärtuseks 2 341 801 eurot, s.o 94% perioodiks 2014–2020 planeeritust (vt tabel 122).

Tabel 122. Tegevuse liigi 19.3 avaliku sektori kogukulud eurodes

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.1 Avaliku sektori kogukulud	2 341 801	2 500 000	94%
ettevalmistav tehniline toetus koostööks	87 441		
toetus piirkondadevaheliseks koostööks	1 215 304		
toetus riikidevaheliseks koostööks	1 039 056		

O.21 Toetatud koostööprojektide arv: tegevuse liigi 19.3 puhul on seisuga 31.12.2020 realiseeritud koostööprojektide arv 135 (vt tabel 123).

Tabel 123. Tegevuse liigist 19.3 toetatud koostööprojektide arv

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.21 Toetatud koostööprojektide arv	135	N/A	N/A

O.23 Kohalike algatusrühmade arv, kes on kaasatud koostööprojektidesse: tegevuse liigist 19.3 realiseeriti seisuga 31.12.2020 135 koostööprojekti, mis on algatatud 26 erineva kohaliku tegevusgrupi poolt, kes osalevad kokku 80 piirkondade vahelises (ehk siseriiklik) koostööprojektis ja 55 piiriüleses (rahvusvaheline) koostööprojektis (vt tabel 124).

Tabel 124. Kohalike algatusrühmade arv, kes on kaasatud koostööprojektidesse

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.23 Kohalike algatusrühmade arv, kes on kaasatud koostööprojektidesse	26	N/A	N/A
piirkondadevaheline koostöö	23		
riikidevaheline koostöö	22		

Tegevuse liik 19.4

O.1 Avaliku sektori kogukulud: tegevuse liigi 19.4 avaliku sektori kogukulud eurodes planeeritud väärtuseks on 17 680 451 eurot. Seisuga 31.12.2020 oli kogukulude väärtuseks 12 509 776 eurot, s.o 71 % perioodiks 2014–2020 planeeritust (vt tabel 125).

Tabel 125. Tegevuse liigi 19.4 avaliku sektori kogukulud eurodes

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.1 Avaliku sektori kogukulud	12 509 776	17 680 451	71%
toetus kohaliku arengu strateegiate jooksvate kulude jaoks	10 512 519		
toetus elavdamise kulude jaoks	1 997 257		

16. Meetme 20 „Liikmesriikide algatusel antav tehniline abi“ ülevaade

16.1 MAK 2014–2020 tehnilise abi toetuse kasutamine perioodil 2014–2019

MAK 2014–2020 programmiperioodil toetab EAFRD tehnilise abi toetuse kaudu arengukava rakendamisega seotud tegevusi, täpsemalt arengukava ettevalmistamise, juhtimise, seire, hindamise, teavitamise ja kontrolliga seotud tegevusi. Tehnilise abi toetuse eelarve programmiperioodiks 2014–2020 on kokku 38 745 433 eurot, mis moodustab 4% kogu MAK 2014–2020 eelarvest.

2014. a oli MAK 2014–2020 tehnilise abi toetuse saajaid 7: Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet (PRIA), Põllumajandusuuringute Keskus (PMK), Maamajanduse Infokeskus (MMIK), Keskkonnaamet (KKA), Veterinaar- ja Toiduamet (VTA), SA Erametsakeskus (EMK) ja Põllumajandusamet (PMA). 2014. a maksti tehnilise abi toetust põllumajandusministri 16.06.2010 määrusega nr 71 „„Eesti maaelu arengukava 2007–2013“ raames antava tehnilise abi toetuse saamise nõuded, toetuse taotlemise ja taotluse menetlemise kord“ alusel. Alates 2015. a toimub tehnilise abi toetuse taotlemine maaeluministri 01.04.2015 määruse nr 29 „Eesti maaelu arengukava 2014–2020“ raames antava tehnilise abi toetuse saamise nõuded, toetuse taotlemise ja taotluse menetlemise kord“ kohaselt. 2015–2017. a oli tehnilise abi toetuse taotlejaid 3: PRIA, Maaeluministeerium (MEM) ja MMIK. Alates 2018. a on MAK TA taotlejaid 2: PRIA ja MEM. See on tingitud ümberkorraldustest riigiasutuste töös.

Kokku on perioodil 2014-2020 MAK 2014-2020 tehnilise abi vahenditest välja makstud toetust 37 548 267,33 eurot.

MAK 2014–2020 tehnilise abi maksed toetuse saajatele on esitatud tabelis 126. Alates 2015. a toimus MAK tehnilise abi toetusskeemi muudatus. Koostöökokkulepped KKA, VTA, EMK ja PMAga sõlmib PRIA kontrollitegevusteks ja PMKga sõlmib koostööleppe MEM hindamistegevuste ja võrgustiku ülesannete korraldamiseks. Alates 2015. aastast hüvitatakse tehnilisest abist korraldus või makseasutuse poolt sõlmitud koostöökokkuleppes sätestatud või halduslepingust tuleneva ülesande täitmise käigus tekkinud kulud, st hüvitatakse kulud, mis on tehtud arengukava kontrolli ja hindamisasutuste poolt. MMIK real toodud väljamakse on 2014-2017. a tegevuste eest, kui MMIK oli veel MAK TA taotleja.

Tabel 126. MAK 2014-2020 tehnilise abi väljamakstud summad seisuga 31.12.2020

	2020. aasta maksed	2014-2019 maksed kokku
Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet	3 314 082	20 151 084
Keskkonnaamet	283 848	1 446 284
Põllumajandusamet	249 555	1 367 748
SA Erametsakeskus	394 029	1 867 732
Veterinaar- ja Toiduamet	9 4701	196 343
Maaeluministeerium	1 396 456	7 457 842
Põllumajandusuuringute Keskus	882 411	4 108 125
Maamajanduse Infokeskus	-	953 110
Kokku	**6 529 852**	**37 548 267**

Tabelis 127 on esitatud tehnilise abi maksed tegevuste ja toetuse saajate lõikes. Kõikide 2014. aasta toetuse saajate toetus, kes ei olnud 2015. a toetusesaajate hulgas, on arvestatud tegevuste

„Majandamiskulu (vastav asutus)“ ridadele. PRIA, MEMi ja MMIKi toetus on esitatud reaalsete tegevuste lõikes.

Tabel 127. MAK 2014–2020 tehnilise abi maksed tegevuste ja toetuse saajate lõikes

Tegevus	Väljamakstud toetus perioodi algusest			2014-2020 maksed kokku
	PRIA	MeM	MMIK	
Otsesed personalikulud (brutopalk + maksud)	13 477 102	5 310 204	490 312	19 277 618
Kaudsed kulud (15% otsestest personalikuludest)	1 903 769	796 531	69 654	2 769 954
Majandamiskulud, sh	804 892	1 351 107	392 533	2 548 533
Auditteenus	*0*	*28 908*	*0*	*28 908*
Filmid ja telesaated	*0*	*97 974*	*0*	*97 974*
Hindamine	*22 300*	*385 308*	*0*	*407 608*
Kommunaalkulu	*539 828*	*120 352*	*31 120*	*691 300*
Lähetuskulud	*3 753*	*138 656*	*89 050*	*231 459*
Muu teavitustegevuse kulu	*0*	*365 354*	*18 307*	*383 661*
Muud kulud	*5 914*	*1 620*	*1 592*	*9 126*
Postikulu	*14 963*	*0*	*0*	*14 963*
Reklaamikulu	*5 263*	*4 781*	*0*	*10 044*
Seminaride ja koosolekute korraldamise kulu	*1 380*	*49 844*	*0*	*51 224*
Teabepäevade, koolituste ja õppepäevade korraldamise kulu	*2 356*	*23 360*	*222 873*	*248 589*
Teabepäevade, koolituste, õppepäevade korraldamine (Väliskulu)	*0*	*0*	*5 529*	*5 529*
Trükiste kulu	*1 258*	*5 726*	*16 055*	*23 038*
Tõlketööd	*0*	*6 217*	*0*	*6 217*
Täienduskoolitus	*3 941*	*18 041*	*6 848*	*28 829*
Töökoha loomise kulu	*0*	*0*	*1 159*	*1 159*
Uuringud	*203 937*	*104 966*	*0*	*308 902*
Investeeringud	3 965 321	0	611	3 965 932
Majandamiskulu (Keskkonnaamet)	1 446 284	0	0	1 446 284
Majandamiskulu (Põllumajandusamet)	1 367 748	0	0	1 367 748
Majandamiskulu (Põllumajandusuuringute Keskus)	0	4 108 125	0	4 108 125
Majandamiskulu (SA Erametsakeskus)	1 867 732	0	0	1 867 732
Majandamiskulu (Veterinaar- ja Toiduamet)	196 343	0	0	196 343
Kokku	**25 029 191**	**11 565 966**	**953 110**	**37 548 267**

16.2 MAK 2014-2020 tehnilise abi kasutamine 2020. aastal

PRIAle maksti 2020. a toetust kokku 4 250 985 eurot, millest PRIAle makseagentuuri ülesannete täitmiseks 3 314 082,18 eurot, kontrollitegevuste läbiviimiseks vastavalt sõlmitud lepingutele KKAle 283 848,10 eurot, PMAle 249 555,29 eurot, SA EMKle 394 028,77 eurot ja VTAle 9 470,66 eurot.

KKA ülesandeks on MAK programmi poollooduslike koosluste meetme ja Natura põld meetme nõuete täitmiseks vajalike tegevuste läbiviimine sh. kontrollide läbiviimine. Meetmete rakendamiseks vajalik koostöökorraldus on reguleeritud kokkuleppes "Kokkulepe ühise põllumajanduspoliitika abinõude rakendamiseks EL programmperioodil 2014-2020" ning

täpsem töökorraldus ja ülesanded, mis kaasnevad erinevate meetmete rakendamiseks, on kajastatud selle kokkuleppe lisades.

SA EMK ülesandeks on MAK raames antavate metsandusele suunatud toetusmeetmete edukas rakendamine. Meetmete rakendamiseks vajalik koostöökorraldus on reguleeritud halduslepingu ja dokumendiga "Kokkulepe ühise põllumajanduspoliitika abinõude rakendamiseks EL programmperioodil 2014-2020" ning täpsem töökorraldus ja ülesanded mis kaasnevad erinevate meetmete rakendamiseks, on kajastatud selle lepingu lisades.

PMA ülesandeks on on Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 33 lg 1 pandud kohustuste täitmine, sh MAK maaparanduse (meede „Põllu- ja metsamajanduse taristu arendamine ja hoid“) ja mahepõllumajanduse valdkonna (meede „Mahepõllumajandusliku tootmise toetus“) nõuete täitmiseks vajalike tegevuste läbiviimine sh. kontrollide teostamine. Meetmete rakendamiseks vajalik koostöökorraldus on reguleeritud "Kokkulepe ühise põllumajanduspoliitika abinõude rakendamiseks EL programmperioodil 2014-2020" ning täpsem töökorraldus ja ülesanded, mis kaasnevad erinevate meetmete rakendamiseks, on kajastatud selle kokkuleppe lisades.

VTA ülesandeks on Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 33 lg 1 pandud kohustuste täitmine. Lisaks on PRIA ja VTA vaheline vajalik koostöökorraldus reguleeritud dokumendiga "Kokkulepe ühise põllumajanduspoliitika abinõude rakendamiseks EL programmperioodil 2014-2020" ning täpsem töökorraldus ja ülesanded, mis kaasnevad erinevate meetmete (ohustatud tõugu loomade pidamise toetus; loomade heaolu toetus; mahepõllumajandusele ülemineku toetus ja mahepõllumajandusega jätkamise toetus) rakendamiseks, on kajastatud kokkuleppe lisades.

MEMile maksti 2020. aastal toetust kokku 2 278 867,11 eurot, millest korraldusasutuse ülesannete täitmiseks 1 396 456,43 ja 882 410,68 eurot PMKga sõlmitud koostöökokkuleppest tulenevate ülesannete täitmiseks. Koostööleppe kohaselt teostab PMK „Eesti maaelu arengukava 2014−2020“ prioriteetide ja meetmete hindamist, mis seisneb MAK 2014−2020 seireks ja hindamiseks kasutatavate näitajate kogumises ja analüüsimises, MAK 2014−2020 rakendamiseks vajalike uuringute, hindamiste ja analüüside läbiviimises ning riikliku maaeluvõrgustiku tegevuse juhtimises ja tegevuskava elluviimises. Täpsem ülevaade PMK teavitustegevustest on toodud seirearuande lisas 1 on toodud Põllumajandusuuringute Keskuse ülevaade hindamise teavitustegevustest ja maaeluvõrgustiku teavitusalasest tegevusest.

Seirearuande lisas 1 Ülevaade MAK 2014-2020 teavitustegevustest 2020. aastal on toodud täpsemalt ülevaade Maaeluministeeriumi teavitustegevustest, millede läbiviimiseks on kasutatud tehnilise abi vahendeid, (sh MAK 2014-2020 rakendamiseks ja ÜPP Strateegiakava 2021-2027 ettevalmistamiseks vajalike seminaride, koosolekute, komisjonide ja töökohtumiste korraldamiseks, s.h uue perioodi ettevalmistamise; Avatud talude päeva läbiviimiseks, teadlikkuse uuringuks jms).

2019. a alustati ka Ühise põllumajanduspoliitika strateegiakava (edaspidi ÜPP strateegiakava) eelhindamise ettevalmistamisega. ÜPP strateegiakava ettevalmistamise eest vastutava asutuse, kelleks on Maaeluministeerium, kohustus on läbi viia eelhindamine sõltumatu hindaja poolt.

Eelhindamine tehakse, et parandada oma ÜPP strateegiakava koostamise kvaliteeti. Lepinguni jõuti ja eelhindamine algas 2020. a. Eelhindamine peaks valmima 2021. aasta lõpuks.

2019. a algatati Maaeluministeeriumi ÜPP strateegiakava keskkonnamõju strateegiline hindamine (edaspidi KSH) keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 33 lõike 1 punkti 1 ja § 35 lõike 2 alusel. KSH keskseks eesmärgiks on ÜPP strateegiakavas planeeritavate meetmete ja tegevustega kaasnevate keskkonnamõjude kohta informatsiooni kogumine ja analüüsimine ning keskkonnakaalutluste integreerimine planeerimise protsessi selle võimalikult varajases staadiumis. KSH eeldatav tähtaeg on 2021. aasta sügis.

Maaeluministeerium tellis 2019. a perioodi 2021–2027 EAFRD ja EMKF fondide rahastamisvahendi rakendamise eelhindamise, mille raames antakse hinnang käesoleva perioodi (2014–2020) eelhindamises toodud tulemuste ja turutõrgete asjakohasusele. Tuginedes komisjoni ÜSM määruse eelnõu artikli 52 punktile 3 juhindutakse uue perioodi rahastamisvahendite rakendamisel käesoleva perioodi ajakohastatud eelhindamisest. Teostatav eelhindamine peab sisaldama vähemalt rahastamisvahendile kavandatavat summat, finantstooteid, lõppkasusaajaid ning panust ÜPP strateegiakava ja ÜKP eesmärkide saavutamisele. Rahastamisvahendite eelhindamisel analüüsitakse millised turutõrked esinevad ja milliste rahastamisvahenditega neid leevendada. Töö lõpparuande esitamise tähtaeg oli detsember 2019. Töö lõpparuanne kiideti heaks 2020. aasta märtsi kuus. Lõpparuande kohaselt on turutõrked jäänud 2019. aastal võrreldes 2014. aastaga üldjuhul samaks. Kõigi nelja sihtrühma (põllumajandussektor, toiduaine ja joogitootmise sektor, muu maaettevõtlussektor ja tootjarühmad) jaoks on probleemiks tagatiste ebapiisavus. Probleem on suurem alustavatel ja kasvufaasis ettevõtetel, ühistutel ja tootjarühmadel ning muudel maaettevõtjatel, kelle kinnisvara turuväärtus on madal. Ka liiga lühikesed laenude tagasimakse perioodid on probleemiks kõikides sihtrühmades. Osadel tegevusaladel tekib turutõrkeid sellest, et krediidiandjad ei tunne vähem levinud tegevusalade spetsiifikat ja seetõttu ei oska äriplaane adekvaatselt hinnata või loobuvad nende hindamisest üldse. See probleem esineb kõikides sihtrühmades ning nii pikaajalise kui ka käibekapitali toodete puhul. Eelhindamises selgunud turutõrked on sisendiks ÜPP strateegiakavast rakenduvate rahastamisvahendite planeerimiseks.

17. Meetme 21 „Erakorraline ajutine toetus põllumajandustootjatele ja VKEdele, keda COVID-19 kriis on eriti mõjutanud“ ülevaade

Meetme 21 eesmärk on aidata lahendada välisturgudel põllumajandustooteid ja toidukaupu turustavate ettevõtete likviidsusprobleeme, mis on tekkinud COVID-19 kriisi tõttu ning säilitada seeläbi ettevõtete müügivõimekus ja konkurentsivõime välisturgudel.

Meede on programmeeritud sihtvaldkonna 6A alt.

17.1 Ülevaade finantsnäitajatest

Seisuga 31.12.2020 oli kogueelarve programmiperioodiks 2014-2020 määratud 1 522 000 eurot. Meetme esimene taotlusvoor toimus 28.10 – 04.11.2020. taotlusvoorus esitati 46 taotlust ja toetust taotleti suuruses 590 900 eurot. Esitatud taotlustest kiideti heaks 40 taotlust ja määrati toetuse summa 523 900 eurot. Kogu määratud summa maksti ka 2020. aasta jooksul välja. Väljamakstud toetuse summa osakaal kogueelarvetest 2020. a lõpu seisuga on 34%.

17.2 Ülevaade realiseeritud väljundnäitajatest

Meetmel 21 on kaks kohustuslikult kogutavat väljundindikaatorit.

Meetme 21 väljundindikaatorid:

- O.1 Avaliku sektori kogukulud
- O.4 Toetusesaajate arv

O.1. Avaliku sektori kogukulud: meetme 21 avaliku sektori kogukulude väärtuseks on planeeritud 1 522 000 eurot. 31.12.2020 seisuga on avaliku sektori kogukulu 523 900 eurot, mis on 34% planeeritud eelarvest.

Tabel 128. Meetme 21 avaliku sektori kogukulud eurodes

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.1 Avaliku sektori kogukulud eurodes	523 900	1 522 000	34%

O.4. Toetusesaajate arv: MAK planeeritud väikeste ja keskmiste ettevõtete arv, kes saavad toetust, on 150. Perioodil 2014-2020 on planeeritud eesmärgist saavutatud 27% ja toetust on saanud 40 ettevõtjat.

Tabel 129. Meetme 21 toetussaajate arv

Väljundnäitaja nimetus	Realiseeritud 2014-2020	Sihtväärtus 31.12.2023	Rakendamise seis
O.4 Toetusesaajate arv	40	150	27%